

ICONOSTAS

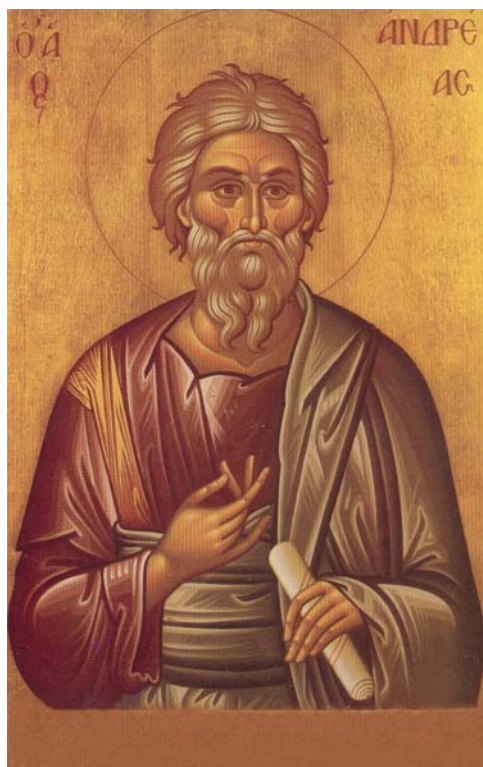
Revistă de spiritualitate ortodoxă și orizont cultural

CRĂCIUN

FĂCUT

Anul I, Numărul 4
Crăciun 2006 - Anul Nou 2007

Sfântul Apostol Andrei

Sfântul Ierarh Nicolae

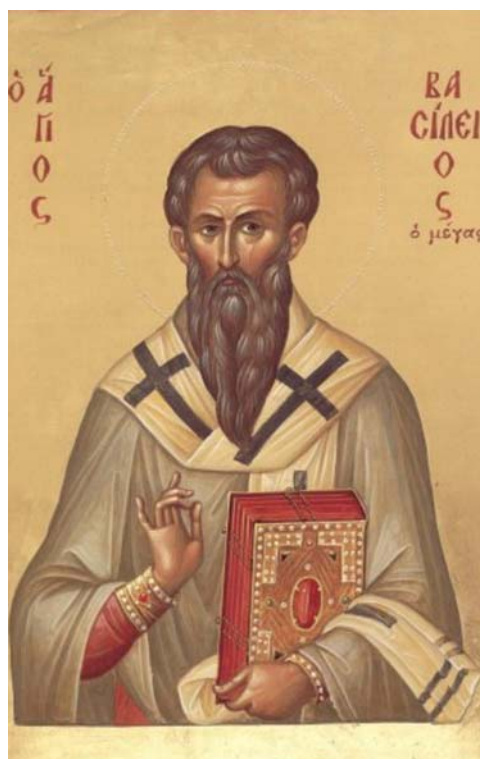

Sfântul Ierarh Spiridon

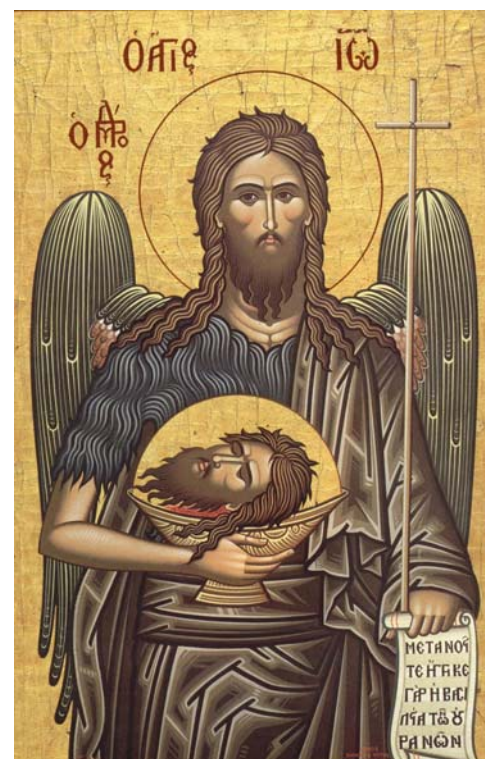
MARI SFINȚI AI TIMPULUI LITURGIC DINTRE ANI

Sfântul Arhidiacon Ștefan

Sfântul Ierarh Vasile cel Mare

Sfântul Ioan Botezătorul

„Astăzi s-a născut Hristos, Mesia chip luminos.
Lăudați și cântați și vă bucurați!”

Țternul colind românesc

Taina și minunea întrupării Fiului lui Dumnezeu s-au vestit poporului român și au fost tălmăcite în decursul veacurilor în incantația și frumusețea colindelor. Poporul nostru, a cărui obârșie urcă până la vremea vestirii mesajului mântuirii neamului omenesc prin Iisus Hristos, a primit dintru început dumnezeieștile adevăruri și le-a îmbrăcat într-o poezie de aleasă simțire și fior al credinței, ca o adevărată comoară de suflet. Puține neamuri ale lumii au întâmpinat Nașterea Mântuitorului Hristos exprimând bogăție neasemuită de sentimente în versul și refrenul de colind, precum românii.

În colindele străbune se cuprinde o sublimă și subtilă “teologie populară”, despre mântuirea adusă lumii de către Hristos Dumnezeu, din iubirea Părintelui Cereș, mărturisită la toată intensitatea și curăția bucuriei duhovnicești.

De o frumusețe unică și netrecătoare, colindele sunt asemenea unor flori, răsărite în “ogorul” sufletului credincios și în care s-a strâns nectarul învățăturii creștine, izvorâtă din pagini de Scriptură și din prețioasa Tradiție a Bisericii dreptmăritoare.

Din străvechime, prin mijlocirea colindelor, s-a moștenit, în șirul lung de generații, un buchet de alese virtuți ce au împodobit sufletul românului, precum iubirea de Dumnezeu și de oameni, înfrățirea și buna înțelegere cu semenii, bunătatea și milostenia, nădejdea și omenia.

Intrate de timpuriu în panoplia spirituală a tradiției românești, colindele sunt oglinda în care se reflectă componenta religioasă a spiritualității neamului nostru. Ele constituie deopotrivă elementul valoros și bine articulat al bogatei și perenei noastre culturi populare.

Cântând sau ascultând „colindul sfânt și bun”, ne simțim una în credință și trăire cu moșii și strămoșii noștri și păstrăm în vatra sufletului fiorul unirii cu Dumnezeu și cu neamul românesc de pretutindeni.

Colindul străbun este „sfânt”, prin mesajul său mântuitor, că Fiul lui Dumnezeu vine în lume „să se nască și să crească, să ne mântuiască”.

Colindul românesc este și „bun” fiindcă „vestea minunată” ne luminează și ne transfigurează viața, ne aduce bucurie și mângâiere.

Colindul românesc este „sfânt” și „bun”, ca icoană a credinței fiilor Bisericii noastre și scumpă zestre a spiritualității tradiționale.

Părintele Nicolae

Mulțumim cu recunoștință Doamnei
Prof. Dr. Mihaela-Ermina Firșirotu
pentru gândurile bune, încurajările și sprijinul
financiar, în vederea apariției consecutive a revistei,
de-a lungul anului 2006.

Scrisoare Pastorală la Nașterea Domnului 2006

Hristos se naște ! Măriți-L !

Iubiți credincioși,

Atotputernicul Dumnezeu, în marea Sa milostivire și bunătate, a revărsat peste noi darul de a sărbători acest minunat praznic al împlinirii făgăduinței făcute prin prooroci, a venirii Mântuitorului Hristos, Unsul lui Dumnezeu. Întruparea veșnicului Cuvânt al lui Dumnezeu „care este viață” (I Ioan 1,1) și Căruia se cuvine toată mărirea și cinstea în vecii vecilor.

Vestea pe care îngerul a dat-o păstorilor la Nașterea Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos în Betleem este : “ în cetatea lui David, s-a născut un Mântuitor, care este Hristos, Domnul.” (Luca 2, 11). Auzind împlinirea proorociei, păstorii au răspândit și altora vestea adusă lor de înger. Avem aici încununarea bucuriei acestei sărbători, căci cei care o prăznuiesc își sporesc elanul și entuziasmul să împărtășească și să mărturisească marea veste că Dumnezeu a binecuvântat creația Sa cu Mântuitorul ei, Care este El însuși veșnic și care a venit pe pământ să izbăvească pe cei căzuți.

Într-una din cântările Praznicului avem îndemnul : “Veniți să cântăm lui Hristos Dumnezeu Fiul, Care fără schimbare S-a născut mai înainte de toți vecii din Tatăl și Care, în aceste zile, în chip minunat, S-a născut cu trup din Fecioara!” (Irmosul 2 din Canonul Nașterii).

Regele David, psalmistul, inspirat de Duhul Sfânt, proorocea : “regii pământului uneltesc împotriva lui Dumnezeu și a Unsului Său” iar Dumnezeu în ceruri spune Hristosului Său : “Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut!” (Psalmii 2, 2 și 7). Oare nu a fost Irod regele care a uneltit să-l ucidă pe pruncul Iisus (Matei 2,18) și un alt

Irod, Tetrahul, care a pus să fie ucis Ioan Botezătorul, Înainte-Mergătorul Domnului? (Matei 14). "Ioan a mărturisit despre El, când a strigat: El este Acela despre care ziceam eu: Cel ce vine după mine, este înaintea mea, pentru că era înaintea de mine". (In 1,15). Mărturisind despre Mântuitorul, Ioan Botezătorul împlinește proorocirea despre Emanuel, "Dumnezeu este cu noi", Iisus Hristos, "născut din Duhul Sfânt și de la Fecioara Maria", de o veșnicie cu Tatăl.

Proorocirea lui David continuă până la venirea a doua a lui Hristos. Uneltirile împotriva lui Dumnezeu și a Unsului Său continuă: proorociile sunt ridiculizate, Biserica disprețuită, credincioșii învrăjbiți, dar Dumnezeu nu poate fi înșelat! Ceea ce a hotărât, va împlini ; ceea ce a spus, va face ; cei pe care i-a ales își vor îndeplini misiunea. Pruncul Iisus cel prigonit, va alege într-o zi grâul de neghină și "va veni din nou cu mărire să judece viii și morții" (Crezul). Noi trebuie să fim asemenea femeii samaritance, asemenea păstorilor, asemenea lui Andrei apostolul, care a mărturisit fratelui său Petru: "Am aflat pe Mântuitorul!" (Ioan 1,42). A-l afla pe Mântuitorul nu înseamnă a-l ascunde, ci a-l proclama, a duce Vestea cea Bună a iubirii lui Dumnezeu omenirii, căci El "... a trimis pe Unicul Său Fiu, ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică" (Ioan 3,16).

A prăznui această sărbătoare, înseamnă a ne bucura împreună cu ceilalți de însemnătatea și măreția ei. Și noi, l-am aflat pe Mântuitorul, și noi, îl mărturisim, cum a făcut-o Petru : "Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului Celui Viu!" (Matei 16,17). În El avem viață; El este viață, viața noastră și astăzi suntem chemați să dăm "slavă lui Dumnezeu întru cele înalte!" (Luca 2,14).

Iubiți credincioși,

Proorocul Isaia rostea odinioară: "Iată Robul Meu, pe care-l sprijinesc, Alesul Meu, în care își găsește plăcere sufletul Meu. Am pus Duhul Meu peste El; El va vesti neamurilor judecata" (Isaia 42,1).

Acestea sunt cuvintele Domnului adresate nouă prin proorocul Său. Judecata va veni peste neamuri, ceea ce înseamnă pentru noi și pentru cei care îmbrățișează adevărul, că judecata va veni peste toate popoarele și națiunile. Judecata la care se referă nu este o chestiune de legalitate, ci restabilirea împărăției Sale, a raiului din care protopărinții noștri, Adam și Eva, au fost pe drept izgoniți. Atunci când Isaia folosește cuvântul "rob", referindu-se la Mântuitorul, nu o face în sensul de inferioritate, ci arătând că Mântuitorul va lucra întocmai precum Însuși Dumnezeu Tatăl. Bucuria lui Dumnezeu este ca omenirea să aibă din nou viață împreună cu El, prin Hristos care este veșnic și "izvor de viață veșnică". Avem cu toții în noi acest izvor de viață veșnică și care este mărturisirea noastră de credință că Iisus este Hristosul, Mântuitorul și Izbăvitorul lumii.

Iubiți credincioși,

Sărbătorind acest praznic plin de sfinte făgăduințe, să înălțăm gândul către Mântuitorul Iisus și să ne deschidem inimile către izvorul de viață veșnică. Să dăm curată mărturie și să vestim, zi de zi, la munca noastră, prin faptele și cuvintele noastre viața noastră cu Hristos și în Hristos.

Hristos (coboară) din ceruri, întâmpinați-L!

+NATHANIEL

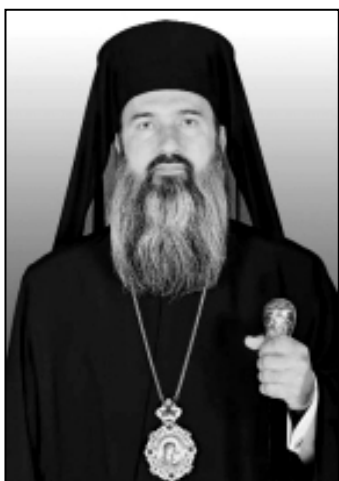
**Din mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop al Detroitului și al
Episcopiei Ortodoxe Române din America**

Cuvânt la Nașterea lui Hristos

*Hristos se naște, măriți-l
Hristos din ceruri, întâmpinați-l
Hristos pe pământ, bucurați-vă!*

Dreptmăritori creștini.

Astăzi întreaga făptură se înnoiește pentru că, Cel din cer pe pământ a coborât, răsărind ca Soare al Dreptății. Hristos Domnul S-a întrupat din Fecioara Maria, iar cerul și pământul se veselesc întru lumină dumnezeiască, zidind punte între cele două lumi, cea a îngerilor și cea a oamenilor, care cântă împreună, cu însuflețire, bucuria cea mare.

Praznicul Nașterii Mântuitorului descoperă iubirea fără margini a Părintelui Cereș, "căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său, Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică" (Ioan, 3, 16). Fiul lui Dumnezeu S-a pogorât din înălțimea cerului întru înfinită și neasemănată smerenie, sălășluindu-se în ieslea peșterii din Betleem, un loc tainic și sărac. Dar Nașterea Pruncului nu a rămas necunoscută pământenilor, ci a fost vestită în chip minunat prin îngeri, păstorilor din Betleem. Pruncul a fost întâmpinat și de Craii de la Răsărit care, urmărind semnele cerului, au văzut steaua luminoasă ce vestea pogorârea Împăratului Cereș, Soarele Dreptății, Cel ce venind pe pământ, a luminat lumea cuprinsă de întunericul păcatului.

Care sunt părtașii la bucuria acestei întreite sărbători? Cerul, care se unește cu pământul, îngerii, care laudă mărirea și bunătatea Domnului, căci Pruncul Născut a umplut pământul cu strălucire dumnezeiască. Stelele saltă și ele, pentru că sunt zidirea lui Dumnezeu și dau mărturie despre Cel ce a coborât din cer pe pământ. Luna strălucește cu mai multă lumină, pentru că, rotindu-se în jurul pământului, vede omenirea eliberată din robia păcatului și a morții. Astfel, întreaga făptură dănuiește și toate se bucură întru Nașterea lui Hristos. Oamenii însă trebuie să se bucure cel mai mult pentru venirea Fiului lui Dumnezeu. Aceasta este cu adevărat o însemnată prăznuire, deoarece Pruncul născut în ieslea din Betleem a luat trupul omului celui zidit la început, după chipul și asemănarea Sa.

Momentul Nașterii Domnului a fost la miezul nopții, atunci când întunericul era cel mai adânc. Dacă ispita asupra Svei s-a produs la miezul zilei și păcatul a făcut din lumină întuneric, acum Fiul lui Dumnezeu, care se naște în miezul nopții, face să răsară din întuneric lumina. În locul întunericului și frigului din peștera Betleemului, Fiul lui Dumnezeu făcut om, aduce lumina cunoștinței și căldura dragostei părintești.

Păstorii sunt cei dintâi înștiințați de Nașterea Domnului, preînchipuindu-i pe viitorii păstori ai Bisericii. Ei stăteau de strajă lângă turmele lor și era firesc ca ei să afle primii vestea cea mare și minunată. Erau vrednici de

asemenea bucurie, iar îngerul s-a oprit lângă ei și slava Domnului i-a învăluit în lumină. Se cuvenea ca păstorii să fie cei dintâi care să audă cuvintele: "Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie", deoarece ei îi anticipau pe păstorii duhovnicești care aveau să vestească pacea întregii lumi. Ei vor spune tuturor că Betleemul, "casa Pâinii", îi va îndestula pe toți oamenii care primesc, prin Biserică, în mod tainic și neîncetat, 'Pâinea care se coboară din cer și dă lumii viață.

Astăzi, vin la Betleem din țări îndepărtate craii de la Răsărit, ce aduc Pruncului daruri de aur, smirnă și tămâie. Magii s-au abătut mai întâi pe la Irod și apoi au ajuns la Hristos. Calea spre Irod le-a fost primejdioasă căci această cale ducea la păcat și la moarte. Calea spre Hristos însă, le-a fost în pace, fiind luminată de stea, căci este calea inimii curate, a dragostei și a sfințeniei. Drumul spre Irod este al spaimei, al strigătului mamelor îndurerate, al zbuciumului. Drumul spre Hristos este al nădejdi, al bucuriei, al apărării vieții, spre limanul cel liniștit. Așadar, îngerii, păstorii și magii au adus vestea Nașterii Domnului și Celui Născut, pruncului dumnezeiesc, i-au oferit daruri.

Ce fel de daruri oferim și noi, cei de astăzi, Pruncului-Dumnezeu? Cel dintâi dar este să-L zămislim și să-L naștem și noi pe Hristos în inimile și în viața noastră. Prin curățirea gândurilor, prin jertfa faptelor și cu ancora nădejdi, oamenii sporesc în dragoste dumnezeiască, de aceea Fiul născut din Fecioara Maria împlinește dragostea Părintelui Ceresc, aducând roadele iertării și ale înfierii, adică Viața cea adevărată și veșnică, izvorâtă din Hristos. În lumina acestui adevăr să avem încredințarea că toate mamele sunt chemate să se bucure când aduc pe lume viață, pentru că se află prin aceasta în unire cu Dumnezeu, prin Fiul Său. Viața cu Hristos sălășluiește pacea și bunăvoirea între oameni, iar pacea noastră cu Dumnezeu se desăvârșește în dragostea ce biruiește toată răutatea.

Darurile Betleemului sunt înfățișate sublim prin cuvintele Sfântului Grigorie de Nyssa, care spune: "Dumnezeu s-a dezbrăcat pe Sine ca să îmbrace umanitatea sfâșiată de patimă. Fiul lui Dumnezeu S-a golit pe Sine, a luat chipul robului, pentru ca noi, oamenii, să-L vedem pe Dumnezeu. S-a arătat ca om, El care, prin natura Lui, este Dumnezeu". Un alt Sfânt Părinte spune: "Cel ce este fără de început se începe, Cel nezidit se zidește, Cel neîncăput de cerurile cerurilor se întrupează în sânul unei Fecioare, Cel ce este bogat se face sărac" pentru ca să sporească bogăția noastră.

Strămoșii noștri, au primit această sărbătoare cu o credință vie, altoind Taina Betleemului în spiritualitatea românească. Astfel, poporul și-a manifestat credința legând-o cu brazda, cu aerul, cu soarele, cu stelele și cu luna cerului românesc. A mărturisit dintru început adevărul credinței, trăit în viața fiecăruia dintre noi, pe care l-a simțit ca pe un odor sfânt în adâncurile ființei lui. Dintru începuturi și până astăzi, la aceste zile de sărbătoare fiecare casă devine un sălaș unde Domnul se naște și această naștere este întâmpinată cu mărgăritarele tradițiilor noastre străvechi, din strălucirea cărora avem lumina credinței.

Inimile și sufletele noastre să se deschidă și să primească pe dumnezeiescul Prunc cu bucuria păstorilor din noaptea sfântă, cu cinstirea și cântarea de preamărire și de pace ale îngerilor, cu închinarea și dăruirea magilor. Bisericile noastre devin peșteri ale Betleemului, iar această înfățișare trebuie s-o aibă și casele noastre. Fiecare dintre noi să se învrednicească să-l primească pe Pruncul Iisus, cu mintea, cu simțirile și cu faptele creștinești ale dragostei.

Sfântul Isaac Sirul, ne îndeamnă cum să cinstim această sărbătoare zicând: "Să purtăm cu noi pacea dumnezeiască, ce coboară din cer pe pământ, odată cu Fiul lui Dumnezeu, care se naște ca Fiu al omului. Noaptea sfântă a Crăciunului a revărsat pace peste întreaga lume - nimeni să nu mai fie amenințat. Este noaptea Celui Bun - nimeni să nu mai fie rău; este noaptea Celui smerit - să nu mai fie nimeni mândru; este ziua bucuriei - acum să nu mai caute nimeni răzbunare; este acum ziua bunăvoinței - nimeni să nu fie îndărătnic; este ziua păcii - să nu ne mai lăsăm copleșiți de mânie; astăzi, Cel bogat în daruri revarsă dragoste asupra noastră - și noi să ne arătăm darnici și să chemăm săracii la masa noastră; astăzi, primim în dar milostivirea - să dăruim și noi milă celor ce au nevoie; în această zi porțile cerurilor se deschid, ca să ajungă întru cele de sus rugăciunile noastre - să deschidem și noi ușa sufletului, pentru cei care vin să ceară iertare".

Praznicul Nașterii Pruncului Iisus, Anul Nou ce va să vină și Sfântul Botez al Domnului, să ne aducă tuturor sănătate, pace, bucurie sfântă și dragoste deplină, ca toți, într-un gând și o inimă, să-L laudăm pe Fiul lui Dumnezeu Mântuitorul, împreună cu Tatăl Ceresc. Ce L-a trimis pe pământ și cu Duhul cel Sfânt, care plinește și sfințește viața noastră, acum și pururea și în vecilor. Amin!

Hristos “Dumnezeu s-a arătat în trup”

Cuvânt la Praznicul Nașterii Mântuitorului

Praznicul Nașterii Domnului este prilej de bucurie și meditație. Ne bucurăm împreună cu cei ce-au văzut cu ochii lor împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu, făcută lui Avraam și celor ce i-au urmat. Ne bucurăm să vedem că timpul lui Dumnezeu este plin de semnificație, că “*la plinirea vremii*”, când Dumnezeu a considerat încheiată pregătirea pentru primirea Fiului Său, împlinește cuvântul dat în Vechiul Testament și deschide ușile catapetesmei cerești, pentru a lăsa să se întrevadă lumina mântuirii.

Medităm în același timp la această mare taină a Întrupării și Nașterii mai presus de fire, prin pogorârea Duhului Sfânt asupra Fecioarei Maria și încercăm să o pătrundem atât cât ne este cu putință aici pe pământ, prin harul lui Dumnezeu. Această naștere mai presus de fire rupe lanțul nesfârșit al nașterii și morții, cu care era înlănțuită firea omenească.

Porunca lui Dumnezeu, dată lui Adam în Rai, de a nu mânca din pomul cunoștinței binelui și răului arată că în fapt cunoașterea este teandrică – rezultatul unei împreună lucrări, a lui Dumnezeu și a omului. I se încredința omului un univers al cărui creator nu era el însuși și ale cărui rațiuni numai Dumnezeu le cunoștea desăvârșit. Fecioara Maria, prin cuvântul mai presus de înțelegerea omenească, primit prin arhanghel de la Dumnezeu, reapropie pe om de Creatorul Său, recunoscând de fapt această teandrie a cunoașterii. Omul reintră în taina acceptării și împlinirii cuvântului lui Dumnezeu, în credința desăvârșită. Iar primirea cuvântului aduce cu sine roada – cunoașterea deplină, care are ca rezultat începutul mântuirii noastre.

Noi cei de până astăzi înțelegem că tot cuvântul nostru, din orizontul credinței, zămislește și scoate la iveală roada pe care o conține. Înțelegem că trebuie să existe o concordanță între cuvântul pe care îl primim și fapta noastră de după aceea. Este foarte important felul în care ducem la împlinire acest cuvânt, felul în care facem să nască în viața noastră și a celorlalți lucrarea lui Dumnezeu. Așa cum fecioara a primit în credință desăvârșită cuvântul arhanghelului, împotriva aparențelor omenești și l-a păstrat în inima ei, făcându-l să rodească mântuirea noastră, așa și noi să păstrăm în ființa noastră talantul dat și să-l facem să rodească.

Nașterea Fiului lui Dumnezeu face unul din pașii decisivi întru a pregăti urcușul omului spre desăvârșire. Este vorba de câștigarea înfierii, care ne aduce în sânul lui Dumnezeu, al Sfintei Treimi, făcându-ne egal părtași la viața cea dumnezeiască, ceea ce înseamnă, esențial, dragoste desăvârșită.

+ IOAN-CASIAN de Vicina

Episcop – vicar

Arhiepiscopia Ortodoxă Română în America și Canada (ROAAC)

Nașterea Mântuitorului, după Sfintele Evanghelii

Evanghelia după Matei (1: 18-25)

Iar nașterea lui Iisus Hristos așa a fost: Maria, Mama Lui, fiind logodită cu Iosif, fără să fi fost ei mai înainte împreună, s-a aflat având în pântec de la Duhul Sfânt. Iosif, logodnicul ei, drept fiind și nevoind s-o vădească, a voit s-o lase în ascuns. Și cugetând el acestea, iată, îngerul Domnului i s-a arătat în vis, grăind: *Iosife, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, căci ce s-a zămislit într-ânsa este de la Duhul Sfânt. Ea va naște fiu și vei chema numele lui: Iisus, căci El va mântui poporul Său de păcate.*

Acestea toate s-au făcut ca să se plinească ceea ce s-a zis de Domnul prin prorocul care zice: *"Iată, Fecioara va lua în pântec și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel, care se tâlcuiește: Cu noi este Dumnezeu."*

Deșteptându-se din somn, Iosif a făcut așa precum i-a poruncit lui îngerul Domnului și a luat la el pe logodnica sa. Și fără să o fi cunoscut pe ea Iosif, Maria a născut pe Fiul ei cel Unul Născut, căruia l-a pus numele Iisus.

Evanghelia după Luca (1: 26-38)

Iar în a șasea lună, a fost trimis îngerul Gavriil, de la Dumnezeu, într-o cetate din Galileea, al cărei nume era Nazaret, către o fecioară logodită cu un bărbat care se chema Iosif, din casa lui David. Iar numele fecioarei era Maria. Și intrând îngerul la ea, a zis:

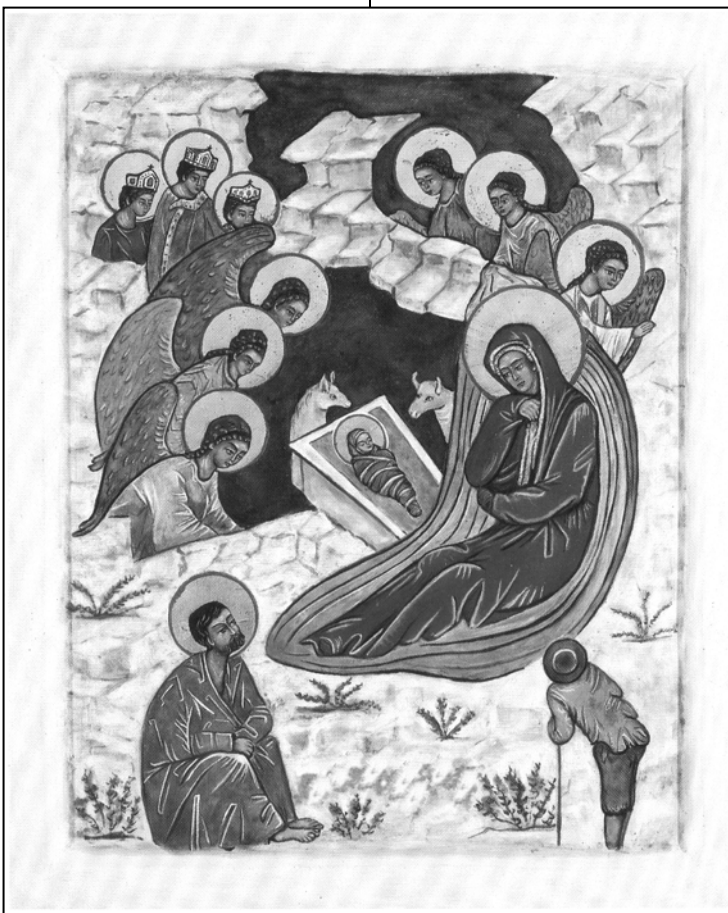
Bucură-te ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei. Iar ea, văzându-l, s-a tulburat de cuvântul lui și cugeta în sine: *Ce fel de*

îchinăciune poate să fie aceasta? Și îngerul i-a zis: Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pântec și vei naște fiu și vei chema numele Lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema și Domnul Dumnezeu îi va da tronul lui David, părintele Său. Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci și împărăția lui nu va avea sfârșit. Și a zis Maria către înger: Cum va fi aceasta de vreme ce eu nu știu de bărbat? Și răspunzând, îngerul i-a zis: Duhul Sfânt se va pogori peste tine și puterea celui Preaînalt te va umbri; pentru aceasta și sfântul care se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema. Și, iată, Elisabeta, rudenia ta, a zămislit și ea fiu la bătrânețea ei și aceasta este a șasea lună pentru ea, cea numită stearpă. Căci la Dumnezeu nimic nu este cu neputință.

Evanghelia după Luca (2: 1-39)

În zilele acelea a ieșit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea. Această înscriere s-a făcut întâi, pe când Quirinus ocârmuia Siria; și se duceau toți să se înscrie, fiecare în cetatea lui. Și s-a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David, care se numește Betleem, pentru că el era din casa și din neamul lui David, ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată. Dar pe când erau ei acolo, s-au împlinit

zilele ca ea să nască și a născut pe Fiul său cel Unul Născut și l-a înfășat și l-a culcat în iesle, căci nu mai era loc pentru ei în casa de oaspeți. Și în ținutul acela erau păstori stând pe câmp și făcând de strajă noaptea împrejurul turmelor lor. Și, iată, îngerul Domnului a stătut lângă ei și slava Domnului a strălucit împrejurul lor și ei s-au înfricoșat cu frică mare. Dar îngerul le-a zis: *Nu vă temeți, căci, iată, vă binevestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; că vi s-a născut azi Mântuitor, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și acesta vă va fi semnul: Veți găsi un prunc înfășat și culcat în iesle. Și deodată s-a văzut, împreună cu îngerul mulțime de oaste cercască,*

lăudând pe Dumnezeu și zicând: ***Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună învoire!***

Iar după ce îngerii au plecat de la ei la cer, păstorii vorbeau unii către alții: ***Să mergem dar până la Betleem să vedem cuvântul acesta ce s-a făcut și pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut.***

Și grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe prunc culcat în iesle. Și văzându-l, au vestit cuvântul grăit lor despre acest Copil. Și toți câți auzeau se mirau de cele spuse lor de către păstori. Iar Maria păstra toate aceste cuvinte în inima sa. Și s-au întors păstori, slăvind și lăudând pe Dumnezeu, pentru toate câte auziseră și văzuseră, precum li se spusese.

Și când s-au împlinit opt zile ca să-l taie împrejur, l-au pus numele Iisus, cum a fost numit de înger, mai înainte de a se zămisli în pântec. Și când s-au împlinit zilele curățirii lor, după legea lui Moise, l-au adus pe prunc la Ierusalim, ca să-l pună înaintea Domnului, precum este scris în legea Domnului, ca orice întâi născut, de parte bărbătească, să fie închinat Domnului și să dea jertfă, precum s-a zis în legea Domnului, o pereche de turturele sau doi pui de porumbel.

Și, iată, era un om în Ierusalim, cu numele de Simeon; și omul acesta era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mângâierea lui Israel și Duhul Sfânt era asupra lui. Și lui i se vestise de către Duhul Sfânt că nu va vedea moartea până ce nu va vedea pe Hristosul Domnului. Și, din îndemnul duhului, a venit la templu.

Și când părinții au adus înlăuntrul pe Pruncul Iisus, el l-a primit în brațele sale și a binecuvântat pe Dumnezeu și a zis: ***Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, căci văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor; Lumină, spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău, Israel.***

Iar Iosif și mama Lui se mirau de ceea ce se vorbea despre prunc. Și i-a binecuvântat Simeon și a zis către Maria, mama Lui: ***Iată, Acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stârni împotriviri. Și prin sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere gândurile din multe inimi.***

Și era și Ana, proorocița fiica lui Fanuil, din seminția lui Așer, ajunsă la adânci bătrâneți și care trăise cu bărbatul ei șapte ani de la fecioria sa.

Și ea era văduvă, în vârstă de optzeci și patru de ani și nu se depărta de templu, slujind ziua și noaptea în post și în rugăciuni. Și venind și ea în acel ceas, lăuda pe Dumnezeu și vorbea despre Prunc tuturor celor ce așteptau mântuirea în Ierusalim. După ce au săvârșit toate, s-au întors în Galileea, în cetatea lor, Nazaret.

Evangelhia după Matei (2: 1-16)

Iar dacă S-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod Regele, iată, magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebând:

Unde este regele Iudeilor cel ce S-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui.

Și auzind regele Irod s-a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el. Și adunând pe toți arhereii și cărturarii poporului, i-a întreat: ***Unde este să Se nască Hristos?*** Iar ei i-au zis: ***În Betleemul Iudeii, căci așa este scris de proorocul: Și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nu ești nicidecum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși conducătorul, care va paște pe poporul meu, Israel.***

Atunci Irod a chemat în ascuns pe magi și a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua. Și, trimițându-i la Betleem, le-a zis: ***Mergeți și cercetați cu de-amănuntul despre Prunc și dacă-l veți găsi, vestiți-mi și mie ca, venind și eu, să mă închin Lui.***

Iar ei, ascultând pe rege, au plecat și, iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul. Și văzând ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte. Și intrând în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui și căzând la pământ, s-au închinat Lui; și deschizând vistieriile lor, l-au adus daruri: aur, tămâie și smirnă. Iar luând înștiințare în vis, să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au întors în țara lor.

După plecarea magilor iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif zicând: ***Scoală-te ia Pruncul și pe mama Lui, fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-l ucidă.*** Și Iosif sculându-se, a luat noaptea Pruncul și pe mama Lui și a plecat în Egipt. Și au stat acolo până la moartea lui Irod, ca să se plinească cuvântul spus de Domnul prin proorocul: ***Din Egipt am chemat pe Fiul Meu.***

Iar când Irod a văzut că a fost amăgit de magi, s-a mâniat foarte și trimițând a ucis pe toți pruncii care erau în Betleem și în împrejurimile lui, de doi ani și mai în jos, după timpul pe care-l aflase de la magi.

Evangelhia după Ioan (1:14)

Și cuvântul trup S-a făcut și S-a sălăsluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr.

Icoana Nașterii Domnului

Mesia și Cuvântul lui Dumnezeu, a Căruia venire a făgăduit-o Dumnezeu oamenilor și profeții lui Israel au proorocit-o. „S-a făcut trup și s-a sălășluit între noi”. A luat adică trup omenesc, pentru a se uni cu oamenii, ca să-i învețe voia lui Dumnezeu și să-i mântuiască prin moartea Sa pe cruce și prin învierea Sa. Această naștere după trup a Fiului lui Dumnezeu

o sărbătorește Biserica noastră la 25 decembrie.

Condacul sărbătorii, compoziție a lui Roman Melodul, a rezumat în chip minunat cele istorisite de Sfânta Scriptură:

„Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de ființă naște și pământul peștera Celui neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc și magii cu steaua călătoresc. Că pentru noi S-a născut Prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.”

Așa cum precizează Condacul, Pruncul care s-a născut a fost Dumnezeu cel mai

înainte de veci. Se cântă dealtfel, la Vecernia sărbătorii: „Domnul a rămas ce era, Dumnezeu adevărat fiind și a luat ce nu era, om făcându-Se, din iubire de oameni”. În reprezentarea ortodoxă a Nașterii Domnului, pictorul, credincios față de dogmele și tradiția Bisericii sale, încadrează persoanele în reprezentarea Nașterii, ca prin aceasta, să se vadă natura divino-umană a Domnului.

Conform cu cele relatate de Sf. Evanghelist Luca, Născătoarea de Dumnezeu, aflându-se în Betleem, pentru înscriere, „a născut pe Fiul ei Cel Întâi Născut și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei” (Lc. 2, 3-7). Ieslea este înfățișată în pictură în lăuntru unei peșteri întunecoase. Despre nașterea Domnului în peșteră avem numeroase informații și la părinții bisericești. Pictura ortodoxă înfățișează peștera întunecoasă pentru a simboliza prin culoarea neagră lumea, care s-a întunecat

din cauza păcatului și în care va lumina de acum lumina lui Hristos.

În lăuntru peșterii este așezat Pruncul născut înfășat, pentru că peștera, ieslea sunt semne ale golirii dumnezeirii, a pogorământului, a celei mai mari smerenii, a Aceluia, Care, fiind nevăzut în firea Sa cea dumnezeiască, se face văzut în trup, din dragoste față de om, în acest fel arătând dinainte, moartea și îngroparea Sa, mormântul și giulgiurile.

În lăuntru peșterii, în spatele ieslei, sunt pictați un bou și un asin. Pictorul este inspirat din profeția lui Isaia, care vorbind din partea lui Dumnezeu zice: „Boul își cunoaște

stăpânul și asinul ieslea Domnului său, dar Israel nu mă cunoaște, poporul Meu nu Mă pricepe” (Is. 1,3). Domnul ne-a iubit și suntem datori și noi să-L iubim, pentru că El este Domnul și Dumnezeul și Mântuitorul nostru. O stihiră de la Vecernia sărbătorii Nașterii Domnului răspunde la această întrebare:

„Ce vom aduce Tie, Hristoase? Că Te-ai arătat pe pământ ca un om, pentru noi. Fiecare din făpturile cele zidite de Tine mulțumire aduce Ție: îngerii cântarea, cerurile steaua, magii

darurile, păstorii minunea, pământul peștera, pustiul ieslea, iar noi pe Maria Fecioara. Dumnezeule, Cel ce ești mai înainte de veci, miluiește-ne pe noi”.

Noi păcătoșii aducem ca dar la Noul Născut pe Fecioara, care, așa cum am văzut la momentul Bunei Vestiri, și-a dat consimțământul la nașterea Fiului lui Dumnezeu. Aducând-o pe ea ca dar lui Hristos ne dăm și noi consimțământul să ne mântuim prin Cel care S-a născut pentru noi. Maica Domnului este figura din icoană, care se distinge prin măreția ei și prin locul central pe care-l ocupă în icoană. O vedem în afara peșterii, însă aproape de peșteră, pe un pat improvizat.

Uneori este total întinsă, cu figura evident obosită. Această stare și expresie a feței arată epuizarea din cauza durerilor nașterii și ne amintește despre firea umană a Domnului. În icoană, Născătoarea de Dumnezeu este pe jumătate întinsă. Starea aceasta arată lipsa, în cazul ei, a

durerilor obișnuite și prin urmare, nașterea din Fecioară și începutul dumnezeiesc al Pruncului.

Cântările Sfintei noastre Biserici păzesc pe credincioși de învățătura greșită a lui Nestorie, care susținea că Maica Domnului a născut pe omul Hristos și nu pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu. Astfel, un stih de la laudele slujbei Nașterii Domnului spune:

„Fecioara șade, asemănându-se heruvimilor, purtând în brațe pe Dumnezeu-Cuvântul întrupat”.

Din restul figurilor reprezentării, îngerii, păstorii și magii se pictează în partea de sus a icoanei iar Iosif și moașele se pictează în partea de jos. Un înger, conform cu relatarea evanghelică, vestește păstorilor marea bucurie a mântuirii, prin nașterea Domnului iar alții slăvesc pe Dumnezeu întru cele înalte. Un păstor cântă din fluier adăugând muzica omenească la psalmodia cerească.

În partea de sus, în dreapta peșterii, se pictează cei trei magi (unele icoane îi înfățișează mergând pe jos). Ei călătoresc împreună cu steaua, care-i conduce și aduc daruri Fiului celui întrupat. Ei, „cei care slujeau stelelor, de la stea s-au învățat să se închine Tie soarelui dreptății”, sunt reprezentanții lumii păgâne, care vor constitui Biserica lui Hristos dintre neamuri, în timp ce păstorii reprezintă Biserica dintre iudei.

Magii sunt reprezentați având vârstă deosebită; unul tânăr, altul de vârstă mijlocie și al treilea bătrân, pentru a sublinia că lumina cea dumnezeiască se împărtășește fără deosebire de vârstă și de poziție a oamenilor în societate.

Steaua este reprezentată la extremitatea razei, care coboară dintr-un semicerc, ce simbolizează cerul și se află deasupra peșterii.

În partea de jos a icoanei, la stânga, este pictat Iosif. El este adâncit în gânduri. În fața lui stă satana sub forma unui păstor bătrân cocoșat. El seamănă în sufletul dreptului Iosif îndoială și-i aduce în minte gânduri despre care vorbesc Evangheliile apocrife și troparele sărbătorii. Persoana sa în icoană arată drama lui personală și a întregului neam omenesc în greutatea de a primi pe Cel care este mai presus de cuvânt și înțelegere, adică întruparea Fiului lui Dumnezeu.

De observat poziția lui Iosif în icoană. El este pictat în partea extremă și nu împreună cu Pruncul și Maica Domnului, pentru că el nu este tatăl, ci purtătorul de grijă a Sfintei familii.

De cealaltă parte a lui Iosif, în extremitatea de jos a icoanei sunt înfățișate două femei, care pregătesc baia Pruncului dumnezeiesc. Una ține Pruncul și cu mâna încearcă apa, pe care cealaltă o varsă în vas. Scena este inspirată din Evangheliile apocrife, care vorbesc despre două femei, moașa și Salomi, pe care le-a adus Iosif pentru a ajuta pe Născătoarea de Dumnezeu.

Încheiem descrierea analizei icoanei Nașterii Domnului cu sedealna Utreniei sărbătorii, care în cuvinte poetice prezintă minunea întrupării Domnului și exprimă cuvenita cinstire a credincioșilor:

„Cel neîncăput nicăieri, cum a încăput în pântec? Cel ce este în .sânurile Tatălui cum stă acum în brațe de Maică? Cu adevărat, precum a știut, precum a voit și precum a bine socotit. Că fără trup fiind, S-a întrupat de bunăvoie,” și cel ce este S-a făcut pentru noi ce era și neschimbându-și firea S-a făcut părtaș frământăturii noastre. În două firi S-a născut Hristos, vrând să plinească lumea cea de sus”.

+ Vasile,

Arhiepiscopul Târgoviștei

din volumul “Semnificația Icoanei Bizantine în Ortodoxie”

Icoana Botezului Domnului

Biserica noastră sărbătorește Botezul Domnului, pentru că atunci s-a făcut arătarea Sfintei Treimi

Al doilea motiv al sărbătoririi Botezului Domnului este legătura acestui eveniment cu taina dumnezeiască a Botezului. Domnul, botezându-Se, a sfințit apa, a făcut-o apă de curățire și împăcare cu Dumnezeu. Astfel, Botezul Domnului a deschis ușa Tainei Botezului. Această Taină este preînchipuită în Vechiul Testament, în afară de alte elemente, prin trecerea Mării Roșii și a Iordanului de către israeliți. În aceste împrejurări, privitor la Marea Rosie și la Iordan, apele, în mod minunat, s-au despărțit și au lăsat trecerea liberă. Separarea Mării Roșii și secarea Iordanului se referă la versetul din Psalmi „Marea a văzut și a fugit, Iordanul s-a întors înapoi”. (Ps. 113, 3). Acest verset neschimbat, s-a schimbat parțial. Este ascultat în timpul sărbătorii Botezului Domnului. În cristelniță intrăm robi ai satanei și ieșim liberi de legăturile lui, așa cum evreii au fost eliberați de robia egipteană.

În partea de sus a icoanei există un semicerc, care simbolizează cerurile deschise, cerurile fiind locașul Tatălui, în unele icoane ale botezului, Din cerc se răsfrâng raze de lumină asupra Mântuitorului și în mijlocul lor, într-un cerc, se vede coborând Sfântul Duh, în chip de porumbel.

În continuare, pictorul bizantin ne înfățișează curgerea Iordanului, pe care Domnul l-a sfințit cu botezul Său. Apar, la fel, stânci înalte, care formează un loc de trecere greu accesibil, printre care curge Iordanul. În mijlocul râului este Iisus Hristos gol, numai cu o pânză albă la mijlocul Său. În unele icoane Hristos este înfățișat ca și cum ar umbla, exprimând ideea că botezul îi aparține Lui, ca inițiativă. Sfânta Sa față, priveghind la marea taină care se desfășoară, exprimă seriozitate. Trupul Său este ca și când ar fi sculptat, cu diferite forme scrise viu pe piept, pe umeri și pe pânțele.

În alte icoane, Domnul calcă pe balauri. Reprezentarea se bazează pe psalmul 73, versetul 15: „Tu ai sfărâmat capul balaurului; datu l-ai pe el mâncare popoarelor pustiului”, ca și pe fraza din rugăciunea Sfințirii apei celei mari: „Tu... și capetele balaurilor, care pătrunseseră acolo, le-ai zdrobit”. Ea

apare în pictură din epoca Paleologilor. Cele mai multe icoane ale Botezului înfățișează pe Iisus gol. Așa Îl prezintă cântările sărbătorii. Goliciunea vrea să accentueze cât de mult Și-a micșorat Domnul slava și dumnezeirea Sa, din iubire față de noi. Domnul S-a golit pe Sine, pentru a îmbrăca pe om cu slava cea veșnică. Domnul a venit din Galileia pentru a fi botezat, deși era fără de păcat. Ioan, prin lumina Sfântului Duh, este stăpânit de gândul că el pământeanul va boteza pe Stăpânul și aceasta îl cutremură. Așa cum spune

un tropar de la slujba Ceasurilor împărătești: „Cutremuratu-sa Înainte Mergătorul și a strigat grăind: Cum va lumina sfeșnicul Lumina? Cum va atinge mâna robului pe Stăpânul? ”. Ioan botează pe Iisus ca să se împlinească voia lui Dumnezeu.

Pe un mal al Iordanului se află Înainte Mergătorul. El are o mână pe capul Stăpânului iar cealaltă este în poziție de rugăciune pentru a exprima frica pe care i-a adus-o Sfântului Ioan Botezătorul voința Domnului ca el să fie botezătorul Său. În apropiere de Sfântul Ioan Botezătorul se pictează, de obicei, o secure care este așezată între ramurile unui pom. Ea ne amintește de cuvintele Înainte Mergătorului către farisei și saducheii:

„Iată securea stă la rădăcina pomului, deci orice pom care nu face rod bun, se taie și se aruncă în foc” (Mt. 3, 10). Cu alte cuvinte, securea judecării dumnezeiești se află aproape de rădăcina pomilor, gata să taie din rădăcină pe fiecare om, care seamănă cu pomul neroditor.

Pe malul din față sunt înfățișate figurile a trei îngeri. Și ei participă la minunea cea mare. În cântarea sărbătorii se spune:

„Precum în cer tot așa și la Iordan, puterile îngerești au stat de față, cu cutremur și cu mirare, privind la smerenia cea mare a lui Dumnezeu: cum Cel ce ține așezarea apelor celor mai de deasupra, a stat în ape, purtător de trup, Dumnezeuul părinților noștri ”

Îngerii sunt gata să primească trupul Domnului și pentru aceasta, țin pânze în mâinile lor.

În icoana Botezului, Sfântul Ioan Botezătorul și îngerii se pleacă în fața Domnului, Care se botează. Aceasta nu se petrece întâmplător. Persoana centrală a icoanei este Domnul Iisus Hristos. El trebuie să concentreze atenția credincioșilor, care privesc și se închină la icoana botezului.

+ Vasile, Arhiepiscopul Târgoviștei
din volumul “Semnificația Icoanei Bizantine în Ortodoxie”

„Astăzi” s-a născut Hristos Permanența colindelor

Nașterea Mântuitorului, petrecută cu două milenii în urmă, ne este mai actuală ca oricare alt eveniment.

Crăciunul, numele popular al Nașterii Domnului, este nu numai o sărbătoare comemorativă, ci o întâlnire cu Hristos Mântuitorul, Prunc născut din Prea Curata Fecioară Maria, în Betleemul ludeii. „Care pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut om”.

În aceste clipe nu mai avem sentimente de ezitare față de Dumnezeu, căci El, mai întâi, a devenit om ! Dumnezeu și om, pentru ca umanul din noi să participe la viața divină, ca omul să se ridice la demnitatea cu care a fost cinstit mai înainte de păcat. Fiul lui Dumnezeu devine Fiul Omului, pentru ca omul să se reîntoarcă la calitatea lui de fiu al lui Dumnezeu. Să se reîntoarcă acasă. Dumnezeu Însuși vine să-l caute : „Cel nematerial Se întrupează, Cuvântul Se face trup, Cel nevăzut Se vede, Cel nepipăit poate fi atins, Cel fără de timp intră în timp, Fiul lui Dumnezeu devine Fiul Omului; acesta este Iisus Hristos, permanent același, ieri, azi și în veci. Iată, cu adevărat, ce serbăm astăzi : sosirea lui Dumnezeu la noi, oamenii, ca noi să mergem la Dumnezeu sau mai curând - ceea ce este mai potrivit - ca noi să revenim la El; ca, lepădând omul cel vechi, să-l îmbrăcăm pe cel nou și, așa cum am murit în Adam, asemenea să viem în Hristos...”

Să vedem în ce fel a înțeles poporul nostru dreptmăritor marele eveniment al Nașterii lui Dumnezeu.

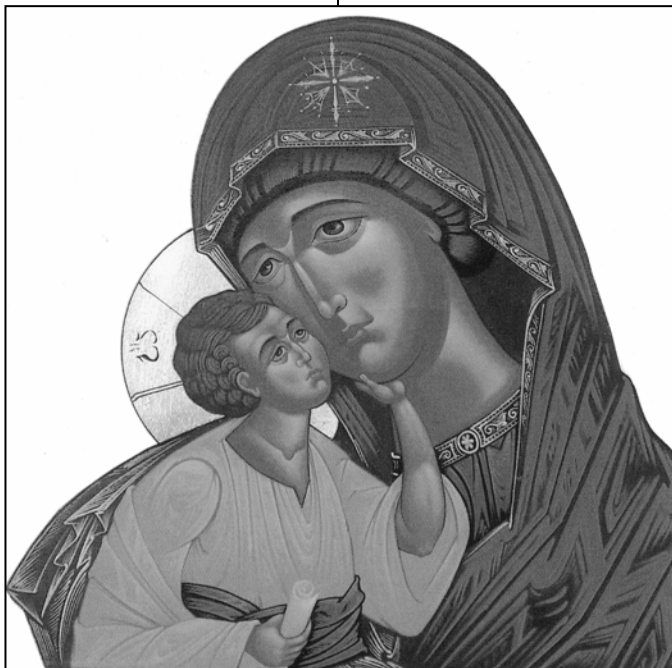
Românii, statorniciți la confluența dintre două lumi, cea greacă-bizantină și cea latină-romană, și-au format, în aceeași albie etnică, o spiritualitate, care le este specifică și care-i recomandă. Astfel, toate datinile, obiceiurile, tradițiile, dar mai cu seamă cele de Crăciun sunt un prilej minunat de a pătrunde în adâncul

sufletului românesc, ce și-a dăltuit o formă proprie de a înțelege și trăi marile evenimente din viața creștină.

Una din formele cele mai originale ale cinstirii Nașterii Domnului la noi este cea a colindelor.

Colind, cuvânt atât de familiar nouă, parcă nici n-ar mai avea nevoie de o definiție, înseamnă : „a merge din loc în loc, a căuta ceva, a stăruia chiar, a urmări prin căutare atingerea unui scop”.

Colindătorii, care nu sunt alții decât copiii noștri, se transfigurează în crainici ai bucuriei plenare, în apostoli ai începutului bucuriei mesianice, al concetățeniei noastre cu Dumnezeu : colinda nu-i altceva decât o „evanghelie populară”; o Biblie nescrisă a Nașterii lui Hristos, în care evenimentele din Betleemul Orientului se transpun în cel al plaiurilor românești, al casei sau chiar al sufletului românului.

În aceste creații spontane ale geniului popular se expun simplu, dar nu mai puțin profund, toate aspectele învățăturii Bisericii noastre, toate tainele legate de Întruparea Mântuitorului. Colindele parcă au ceva din puterea de foc a Cuvântului, ce nu mai este numai cuvânt, ci realitate. Prin bogăția conținutului sunt acțiuni

desprinse din însuși sufletul românului. „Buna vestire” a Crăciunului la noi o fac colindele, intonate pe tot cuprinsul țării de copii care, în nevinovăția lor, ne aduc aminte de corul îngerilor de la Nașterea din Betleem.

Dumnezeu Însuși devine prunc, ca să ne ofere modelul de realizat. De aceea, poate, nici un popor n-a înțeles mai bine ca românii, că vestirea Nașterii Domnului este un privilegiu al copiilor. Și ne invită să-l vedem pe Dumnezeu copil și prin aceasta să ne redobândim anii copilăriei, prin care ne reîntorcem la neprihănirea și blândețea prunciei, fără de care nu-l putem vedea pe Domnul. Toate acestea în tainica noapte a Nașterii ! Noapte de Crăciun... Noapte de tăcere... Noapte de taină, Dumnezeu nu mai este numai acolo, ci aici și acum, la noi, printre noi, cu noi, în noi... !

Nașterea Domnului nu mai este doar o sărbătoare, cât de importantă ar părea ea. Este, așa cum au gândit-o Părinții Bisericii și imnografi bizantini, o întâlnire cu evenimentul însuși. Nu vorbim despre Naștere, ci înscriem evenimentul în timp. Îl localizăm. Îl aducem aici și acum.

În acest mare adevăr al actualizării și localizării Nașterii Domnului, accentul cade pe astăzi, care este eternitate.

Sf. Roman Melodul, în cântarea pe care a alcătuit-o pentru slujba Crăciunului, zice :

„Fecioara, astăzi, pe Cel mai presus de ființă naște”. Astăzi, și nu atunci ! Acest aspect ne face contemporani cu Betleemul. Îl implică pe Dumnezeu acum și aici, astăzi, în viața noastră. De aceea Crăciunul nu mai este numai o sărbătoare. Este mai mult. Este Hristos. Colindele noastre, prin mesajul or, au intuit foarte bine acest aspect.

Astfel, în cel mai popular dintre ele - „O ce veste minunată” - se mărturisește această realitate :

„**Astăzi S-a născut, Cel fără-de-nceput**
Cum au spus proorocii.”

sau în altul :

„**Nouă azi ne-a răsărit Domnul Iisus Hristos.**”

Praznicul venirii lui Hristos printre noi :

„**Astăzi ne-a sosit și ne-a-nveselit**
Că Mântuitorul și Izbăvitorul Cu trup S-a născut.”

În atmosfera de pace deplină este întâmpinată coborârea lui Dumnezeu pe pământ :

„**Azi, în Betleem, S-a născut Domnul Hristos.**”

În iesle Se naște **azi** pe pământ
Din Maică Curată Un Prunc prea Sfânt”.

În aceleași condiții, ca acum două milenii

„**Astăzi vine pe pământ Domnul păcii Cel prea Sfânt**”.

Călăuza cerească, steaua din Betleem, care a condus atunci pe magi la staul, se mută pe bolta înstelată de la noi:

„**Steaua sus răsare ca o taină mare**

Că astăzi Curata, Prea Nevinovata

Fecioara Maria naște pe Mesia.

Ca și pentru cei ce așteptau de veacurile fel și pentru noi, care așteptăm an de an, vine Mesia :

„**Și astăzi ni s-a împlinit Proorocia de demult**
Că Se naște Hristos, Mesia, chip Luminos”.

+ Casian

Episcopul Dunării de Jos

„Poarta Cerului”
Galați, 1999

Pe urmele Crăciunului

A. Tâlcuri regăsite

Sărbătorirea Nașterii Domnului (eveniment despre care Evangheliile nu oferă detalii cronologice riguroase) a fost rânduită de Biserică abia în sec. 4 - inițial pe 6 ianuarie (zi care, după teologia primelor veacuri, ar fi corespuns și zilei a șasea a creației, când Dumnezeu l-a făcut pe om), apoi pe **25 decembrie** (zi a solstițiului de iarnă, după calendarul iulian, când în vechime se sărbătorea, în cadrul cultului lui Mithra, nașterea Soarelui - Sol Invictus). După noua dată (aleasă desigur și pentru a contracara cultul mithraic și Saturnaliile păgâne), Nașterea Domnului a fost sărbătorită pentru prima oară la Roma în 354 iar la Constantinopol în 375. Ea a fost ținută multă vreme (la Vatican până în sec. 13) și ca început al anului bisericesc, identificat cu Anul Nou.

La romani sărbătoarea poartă de timpuriu și numele de Crăciun, predilect în mediile populare. Originea cuvântului Crăciun este foarte controversată. S-au propus fel de fel de ipoteze etimologice (din latină, din geto-dacă, din slavă). Cea mai credibilă pare explicarea cuvântului prin latina populară, anume prin creationem, „creație”, „naștere” dar și „copil”. Al. Ciorănescu susține această etimologie (căreia îi explică mulțumitor și evoluția fonetică), dar avertizează că trebuie pornit de la sensul de „copil” (Crăciunul ar fi fost o veche denumire a Pruncului Iisus), iar nu de la cel de „creație”, care ar contrazice flagrant dogma creștină („născut, nu făcut”).

Oricum ar fi fost, sensul etimologic s-a pierdut mai târziu, iar sărbătoarea a fost repersonificată folcloric în „Moș Crăciun” și a fost legată în mare măsură de tradiția neaoșă a „moșilor” (strămoși mitici sau arhetipali). Fantezia populară a făcut din Crăciun stăpânul staulului în care a născut Fecioara, atribuindu-i și o soție, Crăciuneasa (socotită în unele părți patroana moașelor, ca una ce ar fi moșit-o pe Maica Domnului). Nu-i exclus ca sub întruhipările lui Crăciun și a Crăciuneasei să se ascundă două străvechi divinități locale, reinterpretate în noua perspectivă creștină.

B. Tradiții populare ale perioadei Crăciunului

De la Sân Nicoară la Moș Nicolae (6 Decembrie)

Poporul nu are cunoștință la detaliu despre identitatea și biografia reală a Sfântului Nicolae, deși îl ține foarte drag, Sân Nicoară, cum era îndeobște numit în lumea

tradițională, este mai degrabă un personaj mitologic, în jurul căruia s-au tesut legende diverse, cu vagi ecouri din cultul bisericesc. El ar fi al doilea sfânt făcut de Dumnezeu și ar sta de-a stânga Acestuia (primul făcut, Mihail, are cinstea să stea de-a dreapta). Sân Nicoară (ajutat de Sân Toader) păzește Soarele, care are adesea tendința să fugă, ca un cal năvăș. Sân Nicoară e acum bătrân, dar în tinerețile lui unii zic că ar fi fost podar, iar alții că ar fi fost corăbier și pescar (ca protector al corăbierilor, Sf Nicolae este cunoscut pe scară largă, atât în Răsărit cât și în Apus). El ar fi oprit și apele Potopului, pe vremea lui Noe. Se pare că ipostaza de Moș Nicolae, cu obiceiul de a face daruri copiilor (dulciuri pentru cei cuminti, însă nuieluse pentru cei neastâmpărați), e o inovație orășenească, prefigurând și anticipând dărnicia mai substanțială a lui Moș Crăciun.

Ignatul (20 Decembrie)

Numele zilei se trage de la Sf. Mucenic Ignatie Teoforul, trecut în calendarul bisericesc la data respectivă. În ziua de Ignat se taie porcul și nu e bine să se lucreze altceva. Regretata Irina Nicolau de la Muzeul Țăranului Român, observa că în popor se face o fină deosebire între a tăia porcul și a-l omori: dacă respecti întru totul regulile tradiționale (cum îl sacrifici, cum îl pârlești, cum îl tranșezi, cum îl chivernisești), atunci îl tai (ceea ce e în firea lucrurilor, plăcând și lui Dumnezeu), în vreme ce, dacă încalci regulile (ritualul), atunci se cheamă că-l omori, prefăcând sacrificiul legiuit în crimă nelegiuită! Zicale din popor vorbesc de „Paști fudului” și de „Crăciun sătului” (îndeobște, românul nu mănâncă atât de mult și de greu și dacă uneori se întâmplă aceasta, se umbrește astfel bucuria spirituală a Crăciunului, riscând să-l prefacă în sărbătoare a pântecelui, ispășită prin răzvrătirea măruntaielor, mai ales dacă s-a ținut postul prealabil).

Moș Ajun (24 Decembrie)

Ajunul Crăciunului apare personificat în chipul unui moș cumsecade, frate mai mic al lui Moș Crăciun și despre care se spune că ar fi fost păstor. Copiii umblă cu Moș Ajunul și cântă („Bună dimineața la Moș Ajun! Ne dați ori nu ne dați...?”) și primesc mai ales nuci, covrigi, mere, colindețe. E bine să se împartă bucate, atât în numele morților, cât și ca semn de belșug, acum fiind răstimpul prin excelență al darurilor. Lipsa reciprocității e rău văzută, iar pe alocuri se crede că zgârciții primesc pedepse de la Moș Ajun (cele mai grele fiind ale acelor care nu primesc urătorii). Dăruitul de bani nu intra în optica tradițională, încetățenindu-se cu precădere în mahalale târgurilor (mai ales o dată cu vulgarizarea colindatului). Tot acum este obiceiul ca preotul și dascălul să umble pe la casele gospodarilor cântând troparul Crăciunului: „Nașterea Ta Hristoase... ”

Moș Crăciun (25 Decembrie)

Moș Crăciunul cu plete dalbe, astăzi îmbrăcat în costum roșu, cu sacul doldora de jucării sau alte atenții, deplasându-se în sanie trasă de reni, de cerbi sau de iepurași, nu ține deloc de vechile tradiții românești, ci reprezintă, ca și pomul (bradul) de Crăciun, un împrumut târziu din lumea apuseană, neatestat la noi înainte de secolul al 19-lea, cu unele reminiscențe laicizate din atributele Sfântului Nicolae, de unde și denumirea de Santa Claus (Nic(ol)aus). Comuniștii l-au rebotezat Moș Gerilă (uzând abil tot de un nume de personaj fantastic, din basmele populare), pentru a estompa pe cât cu putință implicațiile religioase. Tradiția creștină spune că Moș Crăciun ar fi fost stăpânul sau păzitorul binevoitor al staulului în care a născut Fecioara.

Colindatul

Colindatul sau uratul pe la case constituie un obicei străvechi, desigur precresțin, dar care, în timp, a ajuns să facă, iată, casă bună cu creștinismul. Cântecelul respectiv atrage norocul sau binecuvîntarea asupra oamenilor și gospodăriilor, pentru tot anul care urmează. În vechime, colindele erau „specializate” (de preot, de păstor, de fată mare etc.). O categorie importantă de colinde este strict legată de Crăciunul bisericesc, evocând închinarea magilor (Viflaimul sau Vicleimul - deformare a numelui Betleem) sau panica și viclenia lui Irod (Irozii), culminând cu ucierea pruncilor (cei 14000, pe care Biserica îi pomenește pe 29 decembrie). Cam în același timp, flăcăii umblă cu *Capra* (*Turca*, *Brezaia*) sau *Ursul* (vechi rituri dionisiace), în cete pestrițe și gălăgioase (că e obiceiul păgân să se vede și din aceea că în unele părți se zice că astfel de colindători ar fi părăsiți, vreme de șase săptămâni, de ingerul lor păzitor!), iar copiii merg cu *Steaua* („Cine primește steaua frumoasă și luminoasă... ”). Cântecelul de stea, cu care suntem familiarizați astăzi (mai ales „Steaua sus răsare... ”) sunt de origine cultă, adeseori chiar bisericească. Cele mai cântate și mai populare cântece de stea sunt cele culese de vestitul Anton Pann și tipărite în prima jumătate a veacului al XIX-lea. *Plugășorul* și *Sorcova* străvechi obiceiuri agrare, prin excelență, sunt legate de înnoirea anului, neavând nici o relație cu ciclul religios al Crăciunului. În antichitate se mergea pe la case, cu ramuri de măsline sau de laur și se făceau gazdelor urări de Anul Nou. Cuvântul „sorcova” este de origine slavă, de la numele cifrei 40, aceasta corespunzând cu cele patruzeci de clătinări ale buchetului/coroniței de mlădițe sau a aruncărilor de grâu/orez spre cel căruia i se urează.

Răzvan Codrescu

„Lumea credinței” Decembrie 2003 și 2006

O, ce veste minunată !

de D. G. Kiriac

O, ce veste minunată
În Betleem ni s-arată
Astăzi s-a născut
Cel fără de-nceput
Cum au spus proorocii

Că la Betleem Maria
Săvârșind călătoria
Într-un mic sălaș
Lângă-acel oraș
A născut pe Mesia

Pe Fiul în al Său nume,
Tatăl l-a trimis în lume
Să se nască și să crească
Să ne mântuiască.

Păstorii cum auziră
Spre locașul sfânt porniră
Unde au aflat, pruncul minunat
Și îl preamăriră

Și Iisus Păstorul Mare
Turmă ca El nimeni n-are
Noi îl laudăm
Și ne închinăm,
Cu credință tare.

Astăzi s-a născut Hristos

Astăzi s-a născut Hristos
Mesia chip luminos
Lăudați și cântați
Și vă bucurați !

Mititel, înfășețel
În scutec de bumbăcel
Lăudați și cântați
Și vă bucurați !

Vântul bate, nu-l răzbate,
Neaua ningă, nu-l atinge,
Lăudați și cântați
Și vă bucurați !

Și de-acum până-n vecie
Mila Domnului să fie
Lăudați și cântați
Și vă bucurați !

Colinde, colinde !

de Mihai Eminescu

Și vremea colindelor,
Căci gheața se-ntinde
Asemeni oglinzilor
Și tremură brazii
Mișcând rămurelele,
Căci noaptea de azi-i
Când scânteie stelele.
Se bucur copiii,
Copiii și fetele,
De dragul Mariei
Își piaptână pletele,
De dragul Mariei
Și-a Mântuitorului
Lucește pe ceruri
O stea călătorului.

Copiii către Moș Crăciun

de Elena Farago

Moș Crăciune, Moș Crăciune,
Sfântul nostru bun și drag,
Vei veni și-noaptea asta,
Să ne bați la geam și-n prag.

Vei veni și-noaptea asta,
La copiii toți, pe rând,
Moș Crăciun cu barba albă
Și cu zâmbetul tău blând.

Iară noi, cu bucurie,
Ți-om aprinde-n brad lumini,
Cântând slavă Celui care
Ne-a făcut să fim creștini.

Cântând imne de mărire
Lui Iisus, te-om aștepta.
Moș Crăciune, Moș Crăciune
Dragă ni-i venirea ta.

Cinste ție, Moș Crăciune,
Ce-n tot anul vii mereu,
Să ne amintești Cuvântul
Fiului lui Dumnezeu !

Le Psautier, livre de prières de l'Église

Le Roi, Prophète et Psalmiste David
(Détail d'une icône de Novgorod,
fin du 15e siècle)

À la lumière de l'interprétation que le Nouveau Testament suggère déjà et que les Pères ont développée, chaque psaume peut être considéré soit comme une prophétie qui parle du Christ, soit comme une prière que le Christ adresse à son Père, soit comme une prière que l'Église ou le fidèle adresse au Christ : souvent d'ailleurs, ces aspects interfèrent et se

recouvrent. Il était dès lors normal que le Psautier devienne le livre de prières par excellence de l'Église.

La récitation suivie du psautier

La tradition nous met en présence de diverses manières d'utiliser les psaumes : récitation suivie du Psautier ; choix de certains psaumes ; choix de versets adaptés à des circonstances particulières. La première consiste en une lecture ou une récitation des psaumes, en suivant leur ordre numérique. C'est le type de récitation que prévoient les règles de la stichologie des psaumes à l'office. Mais cette récitation suivie était utilisée aussi dans la prière solitaire, et de nombreux témoignages nous montrent des hommes de Dieu qui consacraient une grande partie de leurs nuits ou de leurs journées à cette lecture du psautier. L'un des plus évocateurs nous est fourni par le Discours au sujet de l'abbé Philémon, contenu dans la *Philocalie* :

" Voici quelle était la liturgie du saint vieillard Philémon : la nuit, il psalmodiait paisiblement tout le Psautier avec les cantiques et récitait une péricope de l'Évangile. Le reste du temps, il se tenait assis, disant à part soi : Seigneur, aie pitié ! et cela si longtemps qu'il ne pouvait plus le prononcer. Il donnait le reste au sommeil, et, vers l'aube, il psalmodiait Prime, puis s'asseyait sur son siège, tourné vers l'Orient, tantôt psalmodiant, tantôt récitant par coeur un

passage de l'Apôtre les Épîtres et de l'Évangile. C'est ainsi qu'il faisait chaque jour, psalmodiant et priant sans cesse et se nourrissant de la contemplation des choses célestes, au point que son esprit était souvent élevé à la contemplation et qu'il n'aurait su dire s'il était encore sur la terre... Un jour, un frère lui demanda : " Pourquoi, Père, plus qu'en toute autre Écriture divine, trouves-tu tant de douceur dans le Psautier, et pourquoi en le récitant paisiblement, parles-tu comme si tu étais en conversation avec quelqu'un ? Il lui répondit : " Je te l'affirme, mon enfant, Dieu a imprimé la force des psaumes dans ma pauvre âme, comme pour le Prophète David. Je ne saurais plus être séparé de la douceur des contemplations multiformes qui s'y trouvent. Car les psaumes contiennent toute la divine Écriture . "

Cette lecture cursive du Psautier s'enracine dans la tradition juive elle-même, qui avait reconnu que le groupement et l'ordre des psaumes, loin d'être arbitraire, suivait une progression assez rigoureuse : " Le premier livre est presque entièrement consacré à nous décrire les péripéties de la guerre que le Réprouvé livre au Juste... L'accent dominant est celui des douleurs... Le livre deuxième nous introduit dans un univers dominé par des accents plus sereins. Non plus le drame de la guerre contre le réprouvé, mais celui des exils de l'âme... Les 17 psaumes du livre troisième constituent la collection médiane, la plaque tournante du Psautier. Elle est massive, statique, implacable méditation du passé dans l'attente des fins dernières... Le juste puise dans l'histoire les raisons de son espérance invincible... Avec le quatrième livre, le cap des sacrifices semble franchi : nous pénétrons dans la joie sans mélange des puissances du Seigneur. La gloire de Dieu, sa sublimité, son Règne victorieux..., tels sont les thèmes de l'admirable série 90-101... Le livre cinquième nous fait gravir les derniers sommets de la montagne sainte . "

Saint Hilaire de Poitiers, s'attachant à la division des 150 psaumes en trois séries de 50, affirme que toutes tendent au même but, qui est de faire connaître le Christ et son oeuvre de salut ; mais chacune a son caractère particulier : la première vise notre affranchissement du péché ; la seconde enseigne la guérison par la pratique des vertus ; la troisième fait pressentir l'exaltation de l'homme après sa mort .

Saint Grégoire de Nysse, qui suit la division en cinq livres, voit dans l'ordre des psaumes " un enchaînement significatif, *akolouthia*, par lequel, du psaume 1 au psaume 150, nous sommes conduits par la main du début de la vie spirituelle jusqu'à son sommet, qui est participation à la béatitude au sens absolu, celle de Dieu même. Mieux, la division traditionnelle du psautier en cinq parties structure en cinq degrés distincts cette ascension progressive vers la béatitude . " L'établissement de semblables correspondances

entraîne inévitablement, dans le détail, certains artifices, mais il est indéniable que la simple lecture suivie du Psautier rend aisément sensible une progression qui, dans l'ensemble, correspond au mouvement que les Pères y ont décelé.

L'usage de psaumes et de versets choisis

Pour être fructueuse la récitation suivie du Psautier présuppose une connaissance approfondie de l'Écriture qui a toujours été l'apanage des moines et des chrétiens plus fervents et plus formés. C'est pourquoi, dans la liturgie des églises séculières, on recourait plus volontiers à des psaumes choisis en fonction de l'heure — par exemple les psaumes 148, 149 et 150 à l'office du matin, le psaume 140 à celui du soir, le psaume 50 en maintes circonstances — ou des fêtes liturgiques. De même, dans la prière personnelle, il est possible de recourir à des psaumes variés, en fonction des besoins du moment : saint Athanase, dans sa lettre à Marcellin déjà citée, dresse un long catalogue des psaumes, classés par sujets.

Une autre manière encore d'utiliser les psaumes est d'employer des versets isolés ou des groupes de versets, également en fonction de nécessités précises. C'est le cas, dans les livres liturgiques, des versets, des répons, des *prokimena* qui jalonnent les offices. Dans la prière personnelle, le choix des versets sera commandé par les besoins de l'âme, la nature des tentations à vaincre ou des sentiments à exprimer. Ici encore, la *Vie de saint Antoine* nous donne un exemple en quelque sorte archétypique de cet usage des psaumes : Antoine oppose à la tentation les versets du psaume 67 que la tradition liturgique a liés indissolublement à la célébration pascalle de la victoire du Christ : *Que Dieu se lève et que ses ennemis soient dispersés, et que ceux qui le haïssent fuient devant sa face*. Manière significative de suggérer que dans l'ascète, c'est le Christ qui revit son triomphe sur Satan. L'"antirrhétique" d'Évagre le Pontique — dont le choix s'étend d'ailleurs à des versets de toute l'Écriture — est l'exemple le plus systématique de cet usage dont les vies des saints offrent d'innombrables témoignages.

Les psaumes et la prière monologique

Le recours à des versets isolés de psaumes nous met sur la voie de ce que les Pères appelleront la " prière monologique ", ou prière faite d'une seule parole, d'une seule phrase brève, très fréquemment répétée. Saint Cassien, qui est le premier à exposer d'une manière détaillée la " tradition secrète " des Pères du désert à ce sujet, donne précisément

comme formule à cette prière un verset psalmique, le " Dieu, viens à mon aide ; Seigneur hâte-toi de me secourir " du psaume 69. Il voit dans la répétition inlassable de ce verset un merveilleux instrument de purification du cœur et de simplification intérieure, une sorte d'épiclese divinement efficace, apte à attirer sur l'âme l'effusion gratuite des plus hauts dons de contemplation. Le texte, cité plus haut, de la vie de l'Abbé Philémon est un témoin de l'usage analogue, qui a tellement marqué la liturgie orthodoxe, du *Kyrie eleison* indéfiniment repris. Mais le *Kyrie eleison* n'est-il pas un des leitmotivs du Psautier, le principal peut-être ?

Au sein de l'Orthodoxie, des traditions spirituelles diverses pourront mettre l'accent tantôt sur la psalmodie, tantôt sur la prière monologique, dont la " prière de Jésus " est devenue peu à peu la formule privilégiée. Sans préjudice de cette légitime diversité, le conseil de saint Jean de Gaza demeurera la règle d'or en la matière : " Est-il bon de s'adonner au " Seigneur Jésus-Christ, aie pitié de moi ", ou bien vaut-il mieux dire par cœur des passages de la Sainte Écriture et réciter des Psaumes ? — Il faut faire les deux, un peu de l'un et un peu de l'autre. Car il est écrit : *Il fallait faire ceci sans omettre cela* (Mt 23,23) .

Les Psaumes et la " théoria "

De par son caractère discursif, la psalmodie ressortit à la *praxis*, à la phase active de la vie spirituelle. " Nous qui sommes imparfaits, dit saint Jean Climaque, nous avons besoin non seulement de la qualité, mais de l'abondance quantitative des mots pour notre prière ; en effet, cette dernière procure la première. Il est dit en effet : Il donne une prière pure à celui qui prie assidûment, même si sa prière est entachée de divagations et pénible . " C'est cette prière persévérante, dont la qualité viendra seulement de l'effort incessant, sans cesse mis en échec et sans cesse repris, que nous faisons pour être attentifs aux mots que nous prononçons, pour y " enfermer notre pensée ", qui nous acheminera, s'il plaît à Dieu, vers la " prière véritable " que l'Esprit-Saint lui-même fait sourdre dans nos cœurs. Alors — mais alors seulement — vaudra le conseil de saint Grégoire le Sinaïte : " Quand tu vois la prière opérer et s'exercer dans ton cœur sans s'arrêter, ne l'arrête pas ni ne te lève pour psalmodier, à moins que, par une disposition divine, elle ne te quitte la première. Car ce serait quitter Dieu au dedans pour lui parler au dehors et se détourner des hauteurs vers la terre... "

Extraits de : *Les Psaumes : Prières de l'Église*,
par Higoumène Placide Deseille (MCA-Press, 1979).
Reproduit avec l'autorisation de Père Placide.

Rugăciunea, dar dumnezeiesc și lucrare a omului

Rugăciunea este a omului și în același timp este lucrarea lui Dumnezeu sau a lui Hristos în om, deci și în comunitatea credincioșilor. Amândouă înselesurile rezultă din rostirea preotului, în rugăciunea Antifonului al treilea din Sfânta Liturghie: „*Cela ce ne-ai dăruit nouă aceste rugăciuni obștești... primește cererile cele de folos ale robilor tăi*”. Duhul e darul lui Dumnezeu, dar prin El ne rugăm și noi înșine (Rom. 8, 26).

Credinciosul înțelege că el este cel care are nevoie de bunurile pe care le cere de la milostivul și atotputernicul Dumnezeu, dar că, în același timp, în rugăciunea lui e puterea lui Dumnezeu. În rugăciune, credinciosul tinde spre liman, spre bunurile pe care le cere, dar în același timp rugăciunea este limanul spre care tinde.

Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „*Mare armă e rugăciunea, mare podoabă e cererea: ea e siguranță și liman, comoară de bunătăți și bogăție nejezuită*” (Omilie la psalmul 145). Prin rugăciune e binecuvântat și slăvit Dumnezeu; dar tot prin ea e binecuvântat și slăvit de Dumnezeu cel ce-l binecuvintează și-l slăvește pe El (Rugăciunea amvonului). „*Aproape este Domnul de toți cei ce-l cheamă pe El*” (Ps., 144, 19). Prin cuvântul „*aproape*” se afirmă că Domnului este chiar în cei ce-l cheamă, dar că totuși ei nu se confundă cu El. Rugăciunea este o stare de interioritate reciprocă între cel ce se roagă și Dumnezeu. Suflul celui ce se roagă e ca o plantă însetată de apă, adică de Dumnezeu (Ps., 142, 6), dar în același timp e plin de seva dumnezeiască.

O frumoasă descriere a prezenței lui Dumnezeu în rugăciune a făcut Sfântul Grigorie Sinaitul: Rugăciunea este... dragostea lucrătoare, mișcarea ingerească, încredințarea inimii, nădejdea mântuirii, semnul curățeniei, chipul sfințeniei, cunoașterea lui Dumnezeu, arătarea botezului, baia curăției, arvuna Duhului Sfânt, veselia sufletului, mila lui Dumnezeu, semn al împăcării, pecetea lui Hristos, raza Soarelui înțelegător, har al lui Dumnezeu, înțelepciunea și arătarea lui Dumnezeu... Rugăciunea este Dumnezeu, Care lucrează toate în toți, deoarece una singură este lucrarea, a Tatălui, a Fiului și a Sfintului Duh, care lucrează toate în Hristos Iisus... Dacă mintea n-ar fi

primit puterea rugăciunii, i-ar fi cu neputință să zdrobească păcatul și puterile vrăjmașe”.

Rugăciunea este taina unirii omului cu Dumnezeu. Este o taină care se înfăptuiește de cite ori se roagă omul cu concentrare. Cel ce ajunge la o rugăciune neîncetată trăiește neîncetat această taină. Prin rugăciune omul străbate adâncimile nesfârșite ale lui Dumnezeu, care ca Persoană iubitoare rămâne totuși distinct de cel ce se roagă și îl menține și pe acesta distinct. De aceea, prin rugăciune îi vin omului puteri nenumărate și nesfârșite, chiar puteri de rugăciune. Când cineva face efortul de se ruga, Dumnezeu îi vine în întâmpinare, întărindu-i acest efort și atrăgându-l în adâncimile vieții și puterii Sale, din care capătă noi puteri.

Gândirea la Dumnezeu, cu mulțumire și laudă și cu sentimentul responsabilității în raport cu cuvintele ce ni le-a dat și ni le dă, devine o rugăciune continuă, o adâncire în taina lucrurilor și a persoanelor, o mențiere în legătură cu Dumnezeu, o gândire la alte și alte puteri și înțelesuri ce ni le comunică și o creștere a noastră prin toate acestea. În felul acesta, persoanele și lucrurile ne devin căi spre taina legăturii lui Dumnezeu cu noi, și cu toate și în același timp căi ale urcușului nostru duhovnicesc spre El. Fiecare din noi atrăgând altora atenția asupra cuvintelor lui Dumnezeu, îi conduce pe aceștia spre taina existenței lor și pe calea creșterii lor duhovnicești spre Dumnezeu.

Aceste cuvinte, mai ales cele ale lui Hristos înșiși, lucrează ca niște semințe care rodesc viață nouă în om, ce se vedește în fapte.

Dar Dumnezeu, ca să lucreze astfel prin rugăciune, trebuie să găsească în om un pământ bun, nebatătorit de toate părerile, neîmpietrit sau în care cresc spinii prea multor griji (Luca 8, 5-15). Cei care nu sunt „pământ bun aud și rostesc cuvintele rugăciunii și totuși nu le aud sau le aud numai în înțelesul lor pământesc, nu aud și nu văd înțelesul adânc, pornit din Dumnezeu. Toți avem, de la Dumnezeu, darul rostirii cuvintelor și auzirii lor, dar nu toți rostim cuvintele bune și nu descoperim adâncimile înțelesurilor și puterilor lor, care țâșnesc, ca raze luminoase, din Dumnezeu.

De aceea nu toți descoperim taina existenței altuia și a existenței noastre înseși, adâncite în Dumnezeu; nu toți comunicăm această taină a existenței noastre. Nu totdeauna mergem spre taina existenței care ne deschide vederea spre Dumnezeu și întipărește în noi viața dumnezeiască.

Preot Dumitru Stăniloae, „*Trăirea lui Dumnezeu în Ortodoxie*”, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000.

Starea pe loc și mergerea înainte în creștinism

Există oameni care, nefiind în stare să înțeleagă cum se împacă în creștinism nemișcarea cu năzuința spre înainte la care toți creștinii sunt datori, cad într-o greșeală pierzătoare pentru ei și primejdioasă pentru ceilalți. În loc ca în năzuința lor spre înainte să se înnoiască pe sine după modelul creștin, ei vor să înnoiască creștinismul după poftele lor, nesupunându-se lui, ci adaptându-l pe el la felul lor de a fi. Rămânând aceiași, ei își închipuie că merg înainte, și pe ceilalți îi amăgesc să meargă la fel ca ei, prin mijlocirea a tot felul de schimbări în rânduielile creștinești și în legile Bisericii lui Dumnezeu.

Trebuie ca rânduiala pe care ne-o poruncește creștinismul să rămână neschimbată, ca și noi să ne apropiem de ea înnoindu-ne și schimbându-ne în noi înșine după modelul ei - iar ei nu vor să se schimbe pe sine, ci să schimbe creștinismul, stricând prin asta totul, subminând orice posibilitate de reală desăvârșire a noastră.

Propunându-ne modelul celei mai înalte desăvârșiri, creștinismul dă și toate mijloacele necesare pentru atingerea acesteia. El este scară ce urcă la cer, cale ce duce într-o viață, doctorie care vindecă toate neputințele și nedesăvârșirile noastre. Această scară a fost deja proptită așa cum trebuie și pe mulți i-a suit la cer - nu trebuie să o refacem, ci să urcăm pe ea. Această cale a fost deja încercată; ea este simplă, de nădejde și poate fi văzută de către toți. Și atunci, de ce să ne irosim vremea și ostenele ca să croim o cale nouă ori ca să o refacem după capul nostru pe cea deja croită?

Croind o cale nouă, putem, ca miopi ce suntem, s-o îndreptăm și spre pierzare, iar refăcând-o putem doar s-o stricăm și s-o umplem de gropi. Trebuie să mergem pe calea ce ne-a fost arătată, nu să strigăm fără nici un rost: "N-o fi mai bine să trecem pe aici, sau poate pe dincolo?", ațintindu-ne degeaba ochii nu se știe unde sau alergând fără noima încolo și înapoi.

Medicamentul creștinismului a dovedit și continuă să dovedească în fața întregii lumi că îi vindecă pe toți câți se folosesc de el fără filosofări deșarte; ar fi o greșeală de neiertat încercarea de a exclude vreunul dintre ingredientele din

care este alcătuit. Rețeta lui a fost făcută în cer și se prepară din substanțe cerești. Încercând să o corecteze, pământenii iau asupra lor, încrezuți, o lucrare care le întrece cu desăvârșire puterile și este pierzătoare pentru ei. Nu trebuie să "îmbunătățim" medicamentul, ci să ne folosim de el ca să ne facem sănătoși prin puterea lui tămăduitoare.

Așadar, pare limpede ce înseamnă în creștinism a sta pe loc și a merge înainte. Păstrați tot creștinismul așa cum este și așa cum se păstrează el în Biserica lui Hristos, și stați neclintii în el, neîncercând nici să schimbați, nici să îndreptați ceva; desăvârșiți-vă neîncetat pe voi înșivă după modelul lui, străduindu-vă prin toate mijloacele să ajungeți la măsura pe care o arată el tuturor, vindecându-vă cu puterea lui cea vindecătoare, năzuind într-acolo unde îndrumă el și suind fără lenevire într-acolo unde înalță el.

Totodată trebuie să vă temeți însă de o altă abatere, nu mai puțin pierzătoare, de la dreptate. Unii greșesc în privința felului în care trebuie să stăm pe loc în creștinism, rămânând nemișcați în el. Rătăcindu-se, ei includ în sfera rânduielii de neschimbat a mântuirii

noastre și ceea ce a intrat în viața de evlavie a creștinilor fie în urma necesităților timpurilor, fie prin greșeli neintenționate, fie prin abuz intenționat, care nu a fost băgat de seamă și nu a fost înlăturat la vremea respectivă.

Acești oameni seamană cu cei care, aflându-se în afara drumului drept și adevărat, s-au încurcat în ierburi lipicioase și se învârt pe loc, crezând că fac un lucru însemnat pentru sine și pentru ceilalți, și socotind povara lanțurilor nefolositoare și a neplăcerilor legate de acestea drept nevointe ale credinței și evlaviei, prețioase în ochii lui Dumnezeu.

Acești oameni au doar înfățișarea cucerniciei, însă puterea ei o leapădă; aceștia sunt izvoare fără de apă, nori purtați de vifor (2 Pt. 2, 17), chiar dacă de departe par a purta roua binefăcătoare. Tăindu-și singuri calea, chinuindu-se singuri cu foametea și cu setea, nascocind hrana care nu satură și băutura care nu potolește setea (deși se ascunde sub chipul adevăratei Case a înțelepciunii, în care a fost gătit ospaț îmbelșugat, care îmbie cu adevărata mâncare și cu adevărata băutură), ei se lipsesc astfel de puterile cu adevărat făcătoare de viață și de sevele cu adevărat hrănitoare: stau și se ofilesc.

Sfântul Teofan Zăvorâtul

Cum și de ce să citim Sfânta Scriptură

Biblia este, într-un anume înțeles, o biografie în lumea aceasta a lui Dumnezeu. Într-însa Cel Neînfățișat s-a înfățișat, într-un fel, pe Sine. Sfintele Scripturi ale Noului Legământ sunt o biografie a Dumnezeului întrupat, în lumea aceasta. În ele se istorisește cum Dumnezeu, pentru a se descoperi pe Sine oamenilor, a trimis pe Dumnezeu Cuvântul, care a luat trup și s-a făcut om - și ca om le-a spus oamenilor tot ce este Dumnezeu, tot ceea ce voiește Dumnezeu de la lumea aceasta și de la oamenii dintr-însa.

Dumnezeu Cuvântul a descoperit planul lui Dumnezeu pentru lume și dragostea lui Dumnezeu pentru lume. Dumnezeu Cuvântul a grăit oamenilor despre Dumnezeu cu ajutorul cuvintelor, pe cât pot cuvintele omenești să cuprindă Dumnezeul cel necuprins.

Tot ceea ce este de trebuință acestei lumi și oamenilor dintr-însa, s-a spus de către Domnul în Biblie. Într-însa, El ne-a dat răspunsuri la toate întrebările. Nu există întrebare care să chinuiască sufletul omenească, și să nu-și afle răspunsul, fie direct, fie indirect, în Biblie. Oamenii nu pot pune mai multe întrebări decât câte răspunsuri sunt în Biblie.

În Biblie, Dumnezeu a făcut știute:

- 1) ce este lumea; de unde provine; de ce ființează; încotro se îndreaptă; cum va sfârși;
- 2) ce este omul; de unde vine; încotro se îndreaptă; din ce este făcut; care este rostul său; cum va sfârși;
- 3) ce sunt animalele și plantele; care este rostul lor; la ce sunt întrebuițate;
- 4) ce este binele; de unde provine; către ce duce; care este rostul său; cum se poate dobândi;
- 5) ce este răul; de unde provine; cum a ajuns să existe; de ce există - cum se va sfârși;
- 6) ce sunt dreptii și ce sunt păcătoșii; cum ajunge un păcătos drept și cum ajunge un om drept, plin de trufie, un păcătos; cum slujește un om pe Dumnezeu și cum slujește pe satana; întreaga cale de la bine la rău, și de la Dumnezeu la satana;
- 7) totul - de la început până la capăt; întreaga cale a omului de la trup la Dumnezeu, de la zămisirea sa în pânțe la învierea sa din morți;
- 8) ce este istoria lumii, istoria cerului și a pământului, istoria omenirii; care sunt căile, rosturile, și sfârșitul lor.

În Biblie, Dumnezeu a spus absolut tot ce este de trebuință a spune oamenilor pentru mântuire. Biografia fiecărui om - a fiecăruia, fără excepție - se găsește în Biblie. Într-însa, fiecare dintre noi se poate afla pe sine înfățișat și descris temeinic, în amănunt: toate acele virtuți și patimi pe

care le ai, pe care le-ai putea avea, pe care nu le-ai putea avea. Vei afla căile pe care propriul tău suflet și al fiecăruia dintre noi călătorește de la păcat la neprihănire, și întreaga cale de la om la Dumnezeu sau de la om la satana. Vei afla mijloacele pentru a te slobozi din păcat. Pe scurt, vei afla istoria deplină a păcatului și a păcătoșeniei, și istoria deplină a virtuții și a dreptății.

De ești întristat, vei afla în Biblie mângâiere; de ești supărat, vei afla bucurie; de ești mândru - împăcare; de ești poftitor - înfrânare; de ești nesăbuit - înțelepciune; de ești rău - bunătate; de ești un ucigaș - milă și îndreptare; de îți urăști aproapele - dragoste. Într-însa îți vei afla leac pentru toate patimile și slăbiciunile, și hrană pentru toate virtuțile și împlinirile. De ești bun, Biblia te va învăța cum să ajungi și mai bun; de ești milostiv, te va învăța blândețea cea îngerească; de ești inteligent, te va învăța înțelepciunea.

Cu cât citește și cercetează cineva Biblia, cu atât află pricini de a o cerceta cât mai des cu putință. La fel de important cum este să știm de ce ar trebui să citim Biblia, este să știm cum ar trebui să citim Biblia. Cele mai bune călăuze pentru aceasta sunt Sfinții Părinți, care recomandă o pregătire temeinică înainte de citirea și cercetarea Bibliei.

În ce constă aceasta pregătire? Întâi de toate, rugăciune. Roagă-te Domnului să-ți lumineze cugetul - ca să poți înțelege cuvintele Bibliei - și să-ți umple inima cu harul Său - ca să poți simți adevărul și viața acelor cuvinte.

Trebuie să-ți dai seama că acestea sunt cuvintele lui Dumnezeu, pe care le grăiește și le rostește către tine, personal. Rugăciunea, laolaltă cu celelalte virtuți menționate în Evanghelie, este cea mai bună pregătire a cuiva pentru înțelegerea Bibliei.

Cum ar trebui să citim Biblia? Cu rugăciune și evlavie, căci în fiecare cuvânt din ea se găsește câte o picătură din adevărul veșnic, iar toate cuvintele împreună alcătuiesc marea cea nemărginită a Adevărului celui Veșnic.

Biblia nu este o carte, ci viață; deoarece cuvintele sale "duh sunt, și viață sunt" (Ioan 6:63). Prin urmare, cuvintele ei pot fi înțelese dacă le cercetăm în duhul Duhului lor, și cu viața vieții lor. Este o carte care trebuie citită cu viața! - punând-o în practică. Ar trebui mai întâi trăită, și apoi înțeleasă. Aici se potrivesc cuvintele Mântuitorului: *"De vrea cineva să facă voia Lui, va cunoaște despre învățătura aceasta dacă este de la Dumnezeu sau dacă Eu vorbesc de la Mine Însumi."* (Ioan 7:17). Fă-o, ca să o poți înțelege! Aceasta este regula fundamentală a exegezei ortodoxe.

La început, de obicei, cineva citește Biblia repede, iar apoi tot mai încet, până ce va ajunge să o citească cuvânt cu cuvânt, și nici măcar, întrucât în fiecare cuvânt descoperă un adevăr nepieritor și o taină negraită.

Sfântul Iustin Popovici

Fragment din "Lupta pentru Credință", vol. IV

Cuviosul Părinte Serafim de Sarov

(2 ianuarie)

Acest mare mărturisitor al luminii Sfântului Duh s-a înălțat ca un astru deasupra pământului rusesc, la 19 iulie 1759, în epoca în care spiritul așa-numit "al Luminilor" invadea Europa și Rusia, pregătind deja, din depărtare, timpurile întunecate ale ateismului și persecuției religioase.

Fiu al unor negustori cucernici din orașul Kursk, el a crescut în smerenie și dragoste față de Biserică și a avut parte, la vârsta copilăriei, de arătarea milei Maicii Domnului, care l-a vindecat în chip miraculos.

La 17 ani părăsi lumea, cu binecuvântarea mamei sale, și intră în Mănăstirea Sarov, unde a devenit repede un model de ascultare și virtuți monahale. Îndeplinea cu bucurie și zel toate sarcinile, chiar cele mai obositoare, pentru folosul fraților, postea pentru a înfrânge pornirile trupului și își păstra, ziua și noaptea, mintea ațintită la Dumnezeu, cu ajutorul rugăciunii lui Iisus.

După câțva timp, s-a îmbolnăvit foarte grav și, în ciuda durerilor, refuza ajutorul medicilor, cerând numai acel unic leac, care este potrivit celor ce au părăsit totul pentru Dumnezeu: Sfânta Împărtășanie. Când, crezându-se că va muri, i-a fost adusă merindea cea sfântă pentru calea din urmă, Preasfânta Maică îi apără, în mijlocul unei puternice lumini, însoțită de Sfinții Apostoli Petru și Ioan Teologul. Arătându-i-l pe tânărul novice, ea le spuse: "Acesta este din neamul nostru!". Puțin după aceasta, se însănătoși cu totul și construi o bolniță pe locul acelei apariții minunate.

La capătul a opt ani de ascultare ca frate în mănăstire, a fost tuns monah, primind numele Serafim ("înfocat", "arzător"), nume care îi spori și mai mult zelul în a urma pe acești slujitori ai Domnului, netrupești și arzând de dragoste pentru El. Hirotonit diacon, el petrecea noaptea întreagă în rugăciune, înainte de a săvârși dumnezeiasca Liturghie; și sporind fără încetare în sfintele nevointe, Domnul îi dăruia ca răsplată nenumărate clipe de extaz și mângăieri duhovnicești. Fiind îndrumat cu grijă de cei mai înaintați în vârstă și înțelepciune, el nu a căzut în păcatul

slavei deșarte de care este pândit cel care se bucură de darurile lui Dumnezeu; dimpotrivă ele l-au făcut să se smerească și mai mult, învinovățindu-se pe sine în tot timpul și căutând și mai mult singurătatea.

La puțină vreme după hirotonirea sa și după moartea duhovnicului său, el a primit încuviințarea de a se retrage în singurătate, în adâncul pădurii, la 6-7 km de mănăstire. Aici el își făcu o colibă de lemn, înconjurată de o mică grădină, pe o colină, pe care el a numit-o "Sfântul Munte", gândindu-se la Athos. El petrecea acolo toată săptămîna, întorcându-se la mănăstire numai Duminicile și în zilele de sărbătoare, stăruind în rugăciune, citirea Sfintelor Scripturi și chinuindu-și trupul pentru a plăcea Domnului.

Orice ar fi făcut, își păstra mintea înălțată la lucrările lui Dumnezeu; era cu totul lipsit de orice pângărire, nu se îngrijea deloc de trup și suporta cu răbdare asprimea iernii și năvălirile insectelor vara, fericit că poate fi astfel părtaş la suferințele Domnului, dorind să-și curățească sufletul. Căra mereu în spate o Evanghelie grea, numind-o "povara lui Hristos", și se ducea în anumite locuri din pădure, pe care le numise, după Locurile Sfinte: Betleem, Iordan, Tabor, Golgota, citind acolo pericopele evanghelice corespunzătoare. El retrăia, astfel, în mod intens, în fiecare zi, viața și Patimile Domnului nostru Iisus Hristos.

Meditația continuă pe textele Sfintei Scripturi nu-i dăruia numai cunoașterea adevărului, dar și curățenia sufletului și străpungerea inimii, în așa fel încât în afara slujbelor dumnezeiești făcute la ore fixe și în afară de miile de îngenuncheri de fiecare zi, el era în stare să se roage fără încetare, avînd mintea unită cu inima. La început se hrănea cu pâinea primită de la mănăstire, apoi numai cu roadele grădinii sale; dar putea foarte bine să se lipsească de tainul său, pentru a-l împărți animalelor care veneau la coliba sa, mai ales unui urs uriaș, dar ascultător ca o pisică.

Văzând viața sa atât de plăcută lui Dumnezeu și atât de apropiată de cea a netrupeștilor puteri, dușmanul de totdeauna al neamului omenesc, diavolul, ars de invidie, porni împotriva pustnicului obișnuitele lui atacuri: gânduri de slavă deșartă, zgomote infernale, apariții înspăimântătoare ș.a.; dar viteazul ostaș alunga toate acestea prin rugăciune și semnul Crucii. Cum războiul gândurilor se întetea tot mai mult, sfântul hotărî să lupte ca stălpnicii de odinioară: el

petrecu o mie de zile și o mie de nopți pe o stâncă în picioare, sau îngenuncheat, repetând fără încetare rugăciunea vameșului: *Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului* (Luca 18, 13). Astfel, el a fost eliberat pentru totdeauna de lupta gândurilor.

Dar diavolul nu s-a dat bătut și a trimis trei tâlhari, care, furioși că n-au găsit la sărmanul monah banii la care sperau, l-au bătut cu ciomegele și cu dosul unui topor, lăsându-l pe jumătate mort, cu totul însângerat și cu oasele rupte. Cu toate că avea o constituție robustă, blândul Serafim nu a încercat nici o clipă să se apere și s-a lăsat cu totul în voia lor, cu gândul că astfel se făcea părtaș suferințelor Domnului. În starea de plâns în care se afla, a reușit totuși să se târască pînă la mănăstire, unde, după cinci luni de suferință, a fost vindecat în chip minunat printr-o nouă apariție a Maicii Domnului, asemănătoare celei din timpul uceniciei sale în mănăstire. A rămas totuși gârbov pînă la sfârșitul zilelor sale și nu se putea mișca decât cu mare greutate, sprijinindu-se într-un toiag.

Această infirmitate l-a făcut să urce o nouă treaptă pe scara vieții lui îndreptate spre cer și să înceapă, din 1807-1810, lupta tăcerii, în deplină singurătate. Odată însănătoșit, se reîntoarce în "pustia" sa și, nemaiputînd veni la mănăstire cu regularitate, cum făcea înainte, el încetă cu totul să mai vorbească cu oamenii. De fiecare dată cînd întâlnea pe cineva în pădure, i se închina pînă la pămînt, fără a scoate un cuvînt, rămânând așa pînă cînd omul se îndepărta. El a reușit astfel să-și păstreze mintea înălțată la Dumnezeu fără întrerupere și fără abatere.

Între timp, egumenul mănăstirii muri și unii călugări au început să se arate dușmănoși față de sfântul pustnic, acuzîndu-l că s-a despărțit de comuniunea cu Biserica. Pînă la urmă i-au poruncit chiar să se întoarcă în mănăstire. Sfântul s-a supus fără nici o împotrivire și s-a stabilit într-o chilie strîmtă, unde a început o nouă etapă a vieții sale ascetice: reclusiunea (închiderea cu totul în chilie).

În antreul chiliei a pus un sicriu, în care se ruga, iar în chilie, unde nu intra nimeni niciodată, nu avea decît un sac cu pietre drept așternut, un trunchi de copac drept scaun și o icoană închipuind-o pe "Fecioara mîngâietoare", numită de el "Bucuria bucuriilor", în fața căreia ardea în permanență o candelă. El trăia astfel într-o tăcere completă, sporind în trai aspru, citind și interpretînd în fiecare săptămînă întreg Noul Testament, rugându-se fără încetare, cu inima priveghind și avînd drept martori ai deselor extaze și răpiri în Duh ale minții sale numai pe îngeri și sfinții din cer.

La sfârșitul a cinci ani de retragere totală, deschise ușa chiliei, lăsînd să intre pe cei ce voiau să-l vadă, dar fără a rupe totuși legămîntul tăcerii, chiar cînd era vorba de vizitatori importanți. Apoi, în 1826, Maica Domnului îi vesti că a sosit vremea să părăsească tăcerea și el începu să le

împărtășească semenilor din roadele experienței sale ascetice: mai întîi călugărilor, pe care-i îndemna la stricta respectare a regulilor monahale și la zel desăvârșit în lucrarea lor pentru mîntuire; apoi sosiră și mirenii în număr din ce în ce mai mare.

După ce s-a făcut părtaș de bunăvoie Patimilor mîntuitoare ale Domnului nostru Iisus Hristos, timp de 47 de ani, trăind în asceză absolută, trecînd pe rînd prin starea de viețuitor în obște, sihastru, stălpnic și zăvorât, acest bătrîn mic de statură, înveșmîntat în alb, încovoiat pe toiagul său, s-a întors între semenii săi, plin de har și lumina Sfântului Duh, pentru a îndeplini slujirea duhovnicească superioară, a stăreției spirituale și a devenit pentru tot poporul rus un adevărat "apostol", martor și propovăduitor al Învierii.

Ușa chiliei sale era deschisă oricui pînă tîrziu în noapte. Își saluta vizitatorii cu veselie, zicîndu-le: "Bucuria mea, Hristos a înviat!"; dovedea o bucurie cu totul specială față de păcătoșii care veneau la el pocăindu-se, ca Fiul risipitor care se întoarce la Tatăl (Luca 11). Blîndețea sa neobișnuită înmuia inimile cele mai aspre, umilînța sa îi smerea pe cei mândri, făcîndu-i să verse lacrimi de copil. Pentru cei mari, ca și pentru oamenii din popor, chilia "sărmanului Serafim" era asemenea unui pridvor al cerului. O convorbire cu el sau o simplă binecuvîntare deveneau adevărate întâlniri cu Dumnezeu, capabile să schimbe cu totul sensul vieții lor.

Datorită darului înainte-vederii, el citea în inimile păcătoșilor, dezvăluind cele ce ei nu îndrăzneau să mărturisească, răspundea la scrisori fără a le deschide și știa să dea fiecăruia sfatul, mîngăierea, încurajarea și mustrarea de care aveau nevoie. Predat cu totul voii lui Dumnezeu, el le spunea, fără multă cercetare, primul cuvînt pe care i-l descoperea Dumnezeu, și acesta era, totdeauna, cel mai potrivit pentru ei. Mila lui, izvorâtă din dragostea lui Dumnezeu care era în el, se revărsa asupra tuturor. A vindecat în chip minunat pe mulți, ungându-i cu uleiul din candela sa sau dîndu-le să bea din izvorul numit mai apoi "puțul lui Serafim", aflat în apropierea mănăstirii, în "pustia cea apropiată", unde îi plăcea să-și petreacă după-amiezele. I se aduceau atâtea cereri de rugăciune, pentru morți și vii, încât îi era cu neputință să-i pomenească pe toți; de aceea aprindea pentru fiecare o lumînare, chilia sa fiind mereu încălzită și luminată de sute de flăcări, închipuind sufletele credincioșilor.

Dumnezeu i-a acordat, de asemenea, darul profeției și el a prezis cele viitoare, atît pentru anumiți oameni, cît și pentru țara sa, ca războiul Crimeii, foametea și groaznica încercare care a răvășit Biserica și poporul rus un secol mai tîrziu; dar el își ascundea, din smerenie, profețiile îndărătul unor cuvinte tainice, astfel încât ele nu erau înțelese decît după împlinirea evenimentelor.

Marele proprietar Motovilov, care fusese vindecat în chip minunat de omul lui Dumnezeu și care devenise cel mai râvnitor ucenic al său, îl întrebă într-o zi: "Care este scopul viețuirii creștine?". Părintele Serafim îi răspunse: "Dobândirea Sfântului Duh, pe care-l primim dacă îndeplinim faptele de sfințenie cerute de Biserică și mai ales prin rugăciune".

Și fiindcă interlocutorul său îi cerea să-i spună mai precis ce este harul Duhului Sfânt, starețul îl strânse brusc în brațele sale, îl privi drept în ochi, fața lui devenind dintr-o dată mai strălucitoare decât soarele la amiază, și îi zise cu putere: "Privește-mă, prietene al lui Dumnezeu, nu-ți fie teamă! I-am cerut Domnului, din adâncul inimii, să te facă demn de a vedea cu ochii tăi trupesti pogorârea Sfântului Duh; și iată ai devenit, ca și mine, cu totul luminos. Și te-ai umplut și tu de harul Sfântului Duh, căci altfel n-ai putea să mă vezi în această lumină. Ce simți?" Motovilov a răspuns: "Liniște, o pace de nespus. Inima mea s-a umplut de o bucurie inexprimabilă". "Și ce încă?" "O căldură și o mireasmă, pe care nu le-am mai simțit vreodată". "Această mireasmă este buna mireasmă a Sfântului Duh, răspunse sfântul, și această căldură nu este din afară, căci suntem în plină iarnă și pădurea în jurul nostru e acoperită de zăpadă; ea este în noi, după cuvântul Domnului: *Împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru* (Luca 17, 21).

Această minunată întrevvedere dură mai mult timp și, la sfârșitul ei, sfântul îi ceru ucenicului său să o pună în scris și s-o transmită lumii. Manuscrisul lui Motovilov n-a fost găsit decât mult mai târziu, în 1903, în preajma canonizării lui Serafim. El a cunoscut de atunci o răspândire impresionantă. Este un ultim cuvânt, un testament plin de lumină și nădejde, pe care profetul de la Sarov l-a lăsat Rusiei și întregii Biserici, cunoscând încercările ce vor fi în timpurile din urmă.

În învățăturile sale, sfătuia adesea: "Bucuria mea, câștigă duhul păcii și atunci mii de inimi se vor mântui în preajma ta". Această pace interioară pe care el o dobândise cu prețul atâtor trude, se răspândea în preajma lui ca bucurie și lumină; iată că Sfântul Serafim nu a lăsat urmașilor o învățătură ci, mai curând, un model de viață.

Pe când era numai diacon, fondatoarea mănăstirii din Diveevo, situată la câțiva km de Sarov, i-a încredințat părintelui Serafim conducerea duhovnicească a obștii sale abia înființate. De-a lungul întregii sale vieți el s-a purtat ca un părinte cu fiicele sale duhovnicești. Cu toate dificultățile economice, obștea a sporit repede. Sfântul Serafim a organizat-o după regulile stricte ale vieții de obște, dându-le drept îndrumar cuvintele: "În tot timpul să aveți mâinile ocupate cu lucrul și buzele cu rugăciunea".

La porunca Maicii Domnului, el a mai înființat o a doua mănăstire, zisă a "Morii", în care viețuiau fiicele sale duhovnicești cele mai sporite, cărora le-a dat o regulă de

viață având în centru "rugăciunea lui Iisus". Din nefericire, după moartea starețului, diavolul ațâță un călugăr pizmaș și intrigant, care se strădui din toate puterile să ruineze renumele și lucrarea Sfântului Serafim; el închise "Moara", călugărițele fiind supuse multor strămătorări și necazuri.

Odată, cu puțin timp înainte de săvârșirea călătoriei pământești, Serafim ceru să vină o călugăriță de la Diveevo și acoperind-o cu rasa sa, îi spune: "Maica Domnului va veni acum la noi". Curând se auzi un sunet asemănător unui vânt violent în pădure, apoi cântări bisericești; ușa se deschise singură și chilia fu brusc inundată de lumină și de o mireasmă delicată. Sfântul căzu în genunchi și Maica Domnului apăru, urmată de doi îngeri, însoțită de Sfântul Ioan Teologul și de douăsprezece sfinte fecioare mucenice. Călugărița a căzut la pământ, înspăimântată de moarte, dar Sfântul Serafim a stat drept, vorbind duios cu Împărăteasa cerurilor, ca și cu un prieten. Ea îi făgădui să aibă mereu în grijă sa pe surorile de la Diveevo și, dispărând, Preasfânta Fecioară îi zise: "Iubite Serafime, în curând vei fi cu noi". Rămăși singuri, starețul îi mărturisi călugăriței că este a douăsprezecea vedenie de care Domnul i-a făcut parte.

Ajuns la vârsta de 70 de ani, suferind cumplit de pe urma rănilor, dar neslăbind cu nimic în lucrarea sa, Sfântul Serafim vorbea din ce în ce mai des despre apropiata sa moarte, cu bucurie și cu fața strălucind de lumină. La întâi ianuarie 1833, după ce s-a împărtășit, el s-a închinat la toate icoanele din biserică, aprinzând în fața fiecăreia o lumânare și i-a binecuvântat pe toți frații, zicându-le: "Lucrați pentru mântuirea voastră; vegheați! Cununile vă sunt pregătite". Apoi, după ce merse să-și vadă mormântul dinainte pregătit, se închise în chilie și, îngenunchind și cântând imnele Învierii, își dădu duhul în mâinile lui Dumnezeu chiar în aceeași noapte. Tot poporul din împrejurimi se strânse la înmormântarea sa. Și chiar și după moarte omul lui Dumnezeu a continuat să viziteze și să-și îmbărbăteze fiii duhovnicești, prin numeroase apariții și vindecări minunate, astfel că evlavia poporului dreptcredincios nu a încetat să sporească, cu toate împotrivirile vrăjmașilor.

Lupta sa a fost încununată prin canonizarea care a avut loc la 19 iulie 1903, în prezența familiei imperiale, a numeroșilor ierarhi și a unei mulțimi de sute de mii de persoane, venite din toate părțile Rusiei. Aceasta a fost ultima manifestare a unității de suflet a poporului rus, înainte de marea încercare ce avea să fie. Moaștele sale, purtate atunci în procesiune, au făcut multe minuni. În 1926, bolșevicii le-au confiscat, vrând să le expună într-un muzeu al ateismului! Astăzi ele pot fi găsite la Diveevo, acolo unde trebuia să le fie dintotdeauna locul.

Prea Fericitul Părinte Teoctist – 20 de ani de patriarhat

Pe 16 noiembrie 2006 s-au împlinit 20 de ani de când Prea Fericitul Teoctist este Patriarhul românilor ortodocși.

Inspirat de universul spiritual al Moldovei

Născut la 7 februarie 1915 în satul Tocileni, lângă Botoșani, Prea Fericitul Părinte Teoctist va rămâne pentru toată viața și oriunde ar păstori, profund pătruns și inspirat de universul spiritual al Moldovei, asemenea lui Șminescu și Iorga, născuți și ei pe aceleași plaiuri botoșănene presărate cu domoale dealuri și mult cer. (...)

Pe când păstorea Prea Fericitul ca Mitropolit la Iași, am avut prilejul, ca profesor de teologie, în două vacanțe de vară, să-l însoțesc în câteva vizite pastorale în Moldova, mai ales în locurile natale. Am fost atunci fascinat să constat cât de vii și de legate întreolaltă se manifestau, în persoana unui om, bucuria de fiu și căldura de părinte spiritual al Moldovei.

Un ctitor de conștiințe

Moldova cea binecuvântată de Dumnezeu cu numeroase locașuri de închinare a avut în IPS Mitropolit Teoctist, monah de vocație, împlinitor al Pravilei și liturghisitor desăvârșit, dar totodată înzestrat cu simț practic deosebit, un continuator al lucrărilor de restaurare, reconstruire, protecție și consolidare a zidurilor străvechilor ctitorii voievodale și un iscusit ctitor de conștiințe curate, plămădite din aurul dreptei credințe și pietrele scumpe ale iubirii de neam.

Spre binele Bisericii și al neamului

Libertatea dăruită de Dumnezeu după Revoluția din 1989, prin multe jertfe, în special ale tinerilor, a oferit Bisericii șansa ieșirii din marginalizare și umilire, precum și posibilități multiple de a-și amplifica și intensifica lucrarea ei sfântă, misionară și mântuitoare în societatea românească de azi.

Încurajat de ierarhii cei mai dinamici din Sinod și sprijinit de întreg Sfântul Sinod, Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist a folosit libertatea aceasta spre slava lui Dumnezeu și binele Bisericii și al neamului. Astfel s-au înființat eparhii noi, în țară și în diaspora românească, foarte multe școli noi,

multe mănăstiri și schituri noi, iar sute de biserici se află azi în construcție pe tot cuprinsul țării. Numărul publicațiilor bisericești a crescut considerabil. Tineretul ortodox este mai activ și mai organizat. Credincioșii mireni sunt mai exigenți și mai interesați de viața Bisericii.

O dragoste profundă, nețărmurită pentru popor

Cu binecuvântarea Prea Fericirii Sale, s-au înmulțit școlile de teologie, facultățile, seminariile, școlile postliceale medicale, școlile de cântăreți, încât astăzi România este țara cu cele mai multe școli teologice din Europa. Cele mai multe facultăți de teologie ortodoxă din lume se află aici, în România, ceea ce însemnează că avem și vocații, dar avem și

o dorință ca în fiecare parohie să avem un preot bine pregătit și în fiecare sat, în fiecare cătun, să avem o biserică. Acestea sunt, desigur, pe scurt, câteva din enumerările lucrării mari arhiericești pe care Prea Fericirea Sa, cu ajutorul lui Dumnezeu, cu dragoste multă față de popor, le-a arătat ca lucrări ale Duhului Sfânt, prin cooperarea arhierască, ajutat fiind de Sfântul Sinod.

A înmulțit darurile primite spre binele Bisericii întregi

Este o mare binecuvântare să vezi cum din cei 92 de ani de viață ai săi, 72 i-a dăruit Prea Fericirea Sa slujirii lui Hristos și Bisericii Sale: ca monah (1935), ca diacon (1937), ca ieromonah (1945) și ca arhiepiscop (1950). A păstorit în vremuri de opreliști comuniste, iar acum păstorește în vremuri de libertate, dar totdeauna într-un context misionar care a cerut și cere veghe și jertfelnicie, înțelepciune și luptă duhovnicească. Multele și marile realizări ale Prea Fericirii Sale pe toate planurile vieții bisericești sunt, în primul rând, roduri ale rugăciunilor personale și ale Bisericii întregi din poporul român, deoarece mai presus de orice gând și lucrare omenească stă harul lui Hristos. Prea Fericitul are darul de a cultiva darurile Sfântului Duh revărsate în Biserică. De aceea, acum, la ceas aniversar, slăvim pe Dumnezeu care dăruiește daruri și cheamă la slujire oameni dăruitori de sine. Totodată, felicităm pe Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist că a înmulțit darurile primite spre binele Bisericii întregi, dorindu-i ani mulți și binecuvântați în slujirea Bisericii noastre strămoșești și a Ortodoxiei în general.

I.P.S. Daniel -

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei
Ziarul "Lumina" 19 Noiembrie 2006

Părintele Gheorghe Calciu s-a mutat la Veșnicele locașuri

Comunicat de presă

La 21 Noiembrie 2006 a încetat din viață, după o grea suferință, preotul ortodox Gheorghe Calciu-Dumitreasa, parohul bisericii „Sfânta Cruce” din Alexandria-Virginia, U.S.A.

S-a născut la 23 Noiembrie 1925 la Mahmudia, județul Tulcea. A făcut studii universitare de Filologie și Teologie Ortodoxă. A fost deținut politic în perioadele 1948-1964 și 1979-1984. Între cele două detenții a fost hirotonit preot și a fost profesor de Seminar la București. Urmare presiunilor opiniei publice internaționale, a fost eliberat din a doua detenție, în 1984 și silit de autoritățile române să emigreze în America.

Părintele Calciu a trecut la cele veșnice într-un spital din Washington, după ce fusese operat și îngrijit timp de câteva săptămâni în Spitalul Militar Central din București. A fost lucid și n-a încetat să se roage până la ultima suflare de viață. La 23 Noiembrie ar fi împlinit 81 de ani.

Vineri 24 Noiembrie sicriul a fost depus în biserica parohială Sfânta Cruce, Alexandria, Virginia. În seara zilei, P.S. Episcop Vicar Irineu (ROȘA) a săvârșit slujba Privegherii. Cu o seară, înainte tot slujbă de Priveghere s-a săvârșit și în cadrul așezământului ortodox românesc „Înălțarea Domnului” de la Montreal, Canada.

Sâmbătă 25 Noiembrie, ziua Sfintei Ecaterina, s-a săvârșit Sfânta Liturghie, după care a avut loc slujba Prohodirii (din America), sub protia IPS Arhiepiscop Nathaniel, însoțit de P.S. Episcop Vicar Irineu, într-un impresionant sobor de slujitori.

Joi 30 Noiembrie, în ziua Sfântului Apostol Andrei, a fost adus în țară, însoțit de către P.S. Episcop Vicar Irineu împreună cu câțiva preoți de la „Vatra” și depus în biserica mănăstirii Radu Vodă, în incinta căreia se află Seminarul Teologic. Aici Părintele a funcționat ca profesor și tot aici a fost arestat, în luna mai 1979, după ce, în Postul Mare din anul precedent rostise o serie de șapte predici către tineri, condamnând ateismul și materialismul oficial și apărând credința creștină.

Slujba înmormântării a avut loc, la București, Sâmbătă 02 Decembrie, la sfârșitul Sfintei Liturghii, după care sicriul

cu trupul Părintelui a fost condus la mănăstirea Petru Vodă, din apropierea comuniei Poiana Teiului, județul Neamț, după cum el însuși rânduiuse testamentar. Aici a fost înmormântat, Duminică 03 Decembrie 2006. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Un cruciat al secolului XX: Părintele Gheorghe Calciu

Pe la începutul anilor '80, Părintele Gheorghe Calciu era unul din puținii deținuți politici din România; vremurile feroase ale penitenciarelor trecuseră iar așa-zisele cazuri de „dizidență” erau tratate mai degrabă prin teroare psihică și marginalizare. Cum multă lume asculta postul de radio „Europa liberă”, cazul părintelui Calciu era de oarecare notorietate, chiar dacă nu mulți îndrăzneau să-l evoce direct. Părintele Calciu reprezenta pe atunci „conștiința noastră mai bună”, militantă, era ceea ce s-ar spune un „răscumpărător al vremurilor”. Curajul său mărturisitor a rămas unic în interiorul lumii clericale a „epocii de aur”.

Într-o epocă în care Biserica Ortodoxă Română părea biruită de vremuri, un profesor de Seminar, preotit de puțină vreme, după ce parcursese experiențele cele mai radicale ale opresiunii comuniste, îndrăzne, în inima Bucureștiului, să ridice Crucea și să înfrunte aproape de unul singur, atât demența distructivă a puterii cât și lașitatea unora dintre reprezentanții de frunte ai vieții sociale. Dincolo de alte forme de luptă sau rezistență creștină, Părintele Gheorghe Calciu a ținut, în Postul Mare al anului 1978, în fața unui auditoriu alcătuit mai ales din elevi și studenți, un șir de predici de un mare curaj mărturisitor, adresate tinerilor dornici de adevărul rostit cu tărie, împotriva ateismului și materialismului oficial, împotriva demolatorilor de biserici și de conștiințe, precum și împotriva celor aflați, adeseori împotriva convingerilor lor intime, într-o cârdășie tacită cu puterea comunistă. Incendiarele predici – într-un „demers aproape sinucigaș” (Sorin Dumitrescu) – au fost rostite fie în incinta bisericii paraclis Radu-Vodă, fie pe treptele acesteia, atunci când i-a fost încuiat sfântul locaș. Cu toate hărțuirile Securității și ale propriilor superiori, auditoriul devenea din ce în ce mai numeros: liceenilor, seminaristilor și studenților teologi li s-au adăugat, de la o săptămână la alta, tot mai mulți tineri din mediile laice, în cea mai mare parte studenți ai facultăților din Capitală. Mulți dintre aceștia (calciștii) au avut ei înșiși de înfruntat apoi presiunile Securității, unii fiind chiar exmatriculați. Părintele avea să fie supus mai întâi șicanelor curente, urmăriiri,

amenințărilor și calomniilor, pentru ca, în cele din urmă, să fie arestat (10 mai 1979), judecat și condamnat la zece ani închisoare, sub niște capete de acuzare ridicole și fictive, „vina” sa fiind de fapt aceea de a fi strigat adevărul întreg, fără ocolișuri sau menajamente. Pe linie bisericească a fost caterisit.

Înainte de a fi preot, omul acesta experimentase, cu viața lui, adâncimile iadului. A făcut în total 21 de ani de închisoare sub comuniști (1948-1964 ; 1979-1984), trecând și prin valul de teroare de la Pitești (1949-1951), monstruosul „experiment” numit „reeducare”, unic prin gradul de teroare și perversiune, în tot universul concentraționar comunist. Toată viața acestui om, de după tragicul episod piteștean, a fost una de mărturisire și jertfă. El a măsurat, în sufletul și carnea sa, distanța dintre iad și rai. Poate că nimeni n-a reușit, după Pitești, o victorie morală atât de pilduitoare și nedezmințită.

Pentru că există un caz Gheorghe Calciu, se poate afirma că experimentul Pitești a eșuat. El a zdrobit oameni dar n-a putut distruge, până la capăt, Omul. Părintele calciu nu s-a salvat doar pe sine : a salvat, în cele din urmă, *demnitatea umană* în fața a ceea ce Mircea Eliade a numit „teroarea istoriei”.

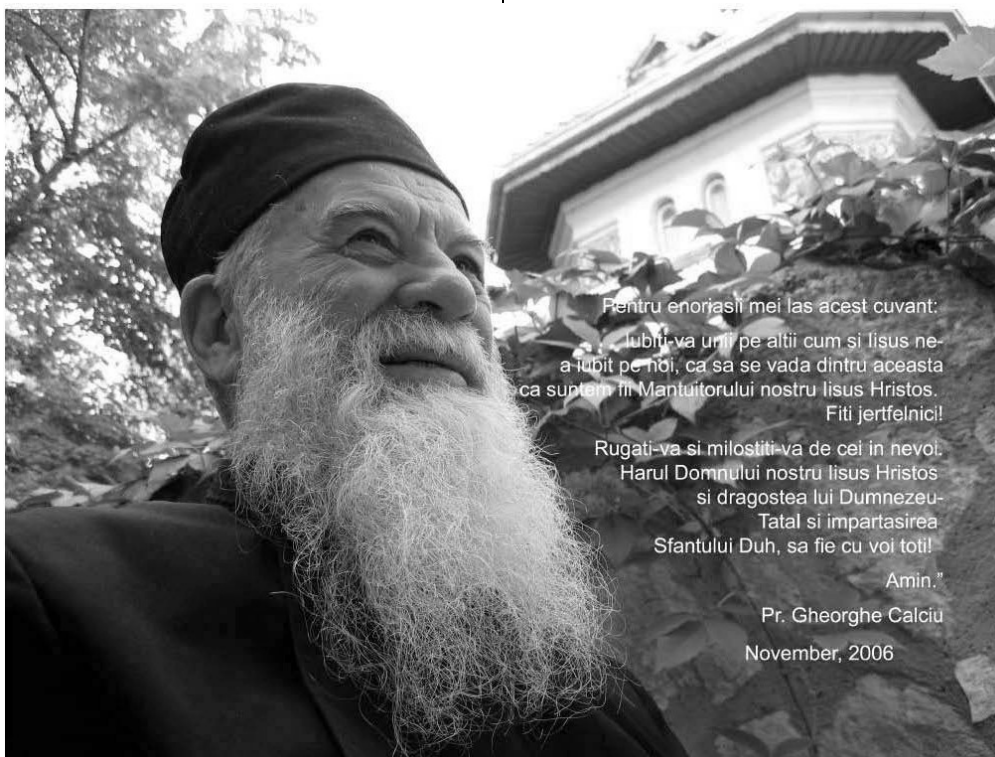
Trebuie menționat că după „episodul Pitești”, studentul medicinist Gheorghe Calciu a mai zăcut în închisorile comuniste vreme de peste 12 ani, fiind cunoscut ca unul din cei mai „îndărătnici” deținuți și ca un temut „grevist al foamei”.

Eliberat în urma amnistiei generale din 1964, are tăria și primește harul de a-și rezidi viața, închinând-o lui Hristos. Urmează Filologia și Teologia, devenind preot și unul din cei mai iubiți profesori ai Seminarului Teologic Ortodox din București, unde a predat Limba Franceză și Noul Testament. Se căsătorește cu Adriana Dumitreasa, sora unui alt fost deținut politic și vor avea un fiu, Andrei, astăzi jurist la Washington. A avea soție și copii nu a reprezentat însă, pentru luptătorul și mărturisitorul, Preotul Calciu, un pretext

de cumințire și plafonare. Nici un risc nu-l socotește prea mare în slujba lui Hristos. O dată cu dărâmarea Bisericii Snei, din inima Bucureștiului (1 mai 1977), pe locul căreia se puneau la cale ridicarea unui complex de alimentație publică, Părintele își începe lupta fățișă cu regimul politic scelerat și cu complicii acestuia. În 1978 devine tot mai incomod, mai ales că strânge în jurul său cete de tineri plini de zel creștin și național, de la teologi până la politehnicieni. Predicile de la biserica Radu Vodă sunt echivalente cu un cutremur spiritual, pe fondul cenușiu și timorat al epocii. Ele stau până astăzi mărturie asupra faptului că sub dictatura comunistă s-ar fi putut face mai mult, pentru Hristos și Biserica sa, decât *am îndrăznit* îndeobște să facem

Condamnarea abuzivă a părintelui, din 1979, stârnește un val de reacții în străinătate ; reprezentanți de frunte ai Exilului românesc Mircea Eliade, Virgil Ierunca,

Monica Lovinescu, Paul Goma (acesta, mai târziu, totuși contrastant) sar în sprijinul său, sensibilizând forurile și organisme internaționale. Până la urmă, din cei 10 ani de condamnare (comutați ulterior la 7 și jumătate) execută numai 5 ; presiunile internaționale fac să fie eliberat la 20

Pentru enoriașii mei las acest cuvânt:
 „Iubiți-vă unii pe alții cum și Iisus ne-a iubit pe noi, ca să se vada dintru aceasta că suntem în Mantuitorului nostru Iisus Hristos.
 Fiti jertfelnici!
 Rugați-vă și milostiviți-vă de cei în nevoie.
 Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh, să fie cu voi toți!
 Amin.”
 Pr. Gheorghe Calciu
 November, 2006

aprilie 1984. După mai puțin de un an i s-a impus soluția de a părăsi țara. S-a stabilit, cu familia, în Statele Unite, unde i se acordase deja „cetățenia de onoare”.

În cei peste 20 de ani de exil Părintele Calciu s-a străduit, pe cât i-a stat în putere, să continue lupta în numele lui Dumnezeu și al poporului român. Pe lângă slujire parohială curentă la Washington a apărut interesele românilor oprimați, în fața multor foruri internaționale, a fost primit, între alții, de președinții François Mitterrand și George Bush, a fost o prezență centrală la mai toate reuniunile importante ale diasporei românești (îndeosebi întâlnirea bienală a românilor de pretutindeni ROMFEST, ajunsă în prezent la a șaptea ediție, începând din 1980 -

primele cinci fiind organizate peste ocean iar ultimele două în țară. Tematica întâlnirilor s-a axat pe cultură și spiritualitate dar politicul a fost totdeauna implicit), a înlesnit numeroase contacte și ajutoare umanitare, mai ales după evenimentele din decembrie 1989, a fost prezent în publicistica din țară și de peste ocean, mereu cu același patos mărturisitor, pe care anii n-au reușit să i-l istovească.

Îndată după evenimentele din decembrie '89, în anul următor, s-a întâmplat să revină în țară dar a fost tratat distant și cu ostilitate, ba chiar calomniat, ceea ce nu l-a împiedicat să revină periodic, aducând același mesaj al unității și iertării, cu o forță mărturisitoare ce a avut un ecou deosebit, mai ales în rândurile tineretului ortodox. Un rol important a avut, desigur, și apariția în volum a celor „Șapte cuvinte către tineri” (1996) și a unui „Nou cuvânt către tineri: Hristos a înviat în inima ta!”.

Părintele s-a străduit enorm și a realizat pași esențiali în direcția împăcării vechiului exil cu Biserica Ortodoxă din țară (unic temei, dincolo de toate conjuncturile, al unei reale și durabile reunificări moral-spirituale a românilor de dincolo și de dincoace de hotare). Celor porniți orbește împotriva Bisericii naționale li s-a oferit sugestia de a medita la atitudinea unui om care a făcut 21 de ani de temniță sub comuniști, care cunoaște, ca nimeni altul și virtuțile și slăbiciunile instituției bisericești, dar care nu poate ignora faptul că vremurile s-au schimbat, că *iertarea*, (care nu se confundă nicidecum cu uitarea iresponsabilă!) este principala dimensiune a unei atitudini creștine în fața lumii, că, în fine Ortodoxia de două ori milenară este o valoare nenegociabilă, a cărei majestate mistică depășește trecătoarele noastre nedesăvârșiri omenești.

Întrebat în 1996 cum ar fi România pe care o visează și o nădăjduiește, Părintele Calciu a formulat concis o sublimă profesiune de credință, de o discretă solemnitate testamentară: „Am să mă exprim numai în termeni spirituali – România pe care o visez eu este una care își va aduna la sân pe toți fiii risipiți de soartă prin lume, pentru ca toți să fim *una*, pe acest pământ al suferințelor dar și al bucuriilor noastre, sub semnul Crucii lui Hristos”. Cu toate încercările vârstei și ale veacului, nici mici, nici puține, l-am regăsit totdeauna pe Părintele cu aceeași îndărătnică tinerețe în cuvinte, în gesturi și în privire.

Urmându-și chemarea, oarecum în răspărul obișnuitei ingraturități omenești, Părintele Calciu rămâne, în adevărata conștiință românească, pildă vie și inepuizabilă iar istoria luptei anticomuniste are în sfinția sa unul din reperele ei esențiale.

Răzvan Codrescu

„Rost” 38, 2006 (Adaptare Pr. Nicolae Stoleru)

Rămas bun Părintelui Calciu

(din partea uneia din enoriașele sale)

Trebuie să recunosc, sunt subiectivă – l-am iubit mult pe părintele și o să-mi lipsească. Cu rândurile de față îi aduc omagiul meu smerit și curat.

L-am cunoscut pe părintele în urmă cu zece ani, într-o seară de Prohod, înainte de Paști, înconjurat de o mână de oameni și cântând duioasele cântări ale Săptămânii Patimilor.

Multe lucruri s-au schimbat, într-un deceniu, în bisericuța sa din Alexandria, din zona Washington. Părintele a reușit să facă sfântul locaș neîncăpător, să atragă îndeosebi tinerii, care mai înainte preferau petrecerile, să-i înduhovnicească și să-i încurajeze să-și întemeieze familii. Acum biserica este plină de adulți și copii și enoriașii se străduiesc să construiască o biserică mai mare, care să-i cuprindă pe toți. Părintele n-a mai trăit să ajungă să slujească în această biserică ci doar a umblat neobosit să caute teren pentru ea și a sfințit locul unde urmează să fie construită.

Părintele Calciu era un om dărz, aspru câteodată dar totdeauna blând înaintea copiilor. Privirea lui serioasă se topea și se însenina ori de câte ori vedea un copil. Era plin de energie și neobosit, mereu pe drum, într-o țară în care distanțele sunt mari și obositoare; în fiecare zi la biserică, la spitale și în casele oamenilor, ca să-i aline pe cei bolnavi la suflet, cum zicea el; pe la organizațiile de caritate, ca să ducă hrană celor în nevoie; cu colindul, din casă în casă, înainte de Crăciun, pe vreme bună sau rea, ca să ducă lumina și cântecul străvechi în casele oamenilor aflați departe de țară; cel puțin o dată pe an în România și, mai presus de toate, cu grijă să nu treacă vreo vecernie sau sărbătoare fără să slujească în biserică, întru slava lui Dumnezeu.

Biserica "Sfânta Cruce" din Alexandria este mică și are în față o grădiniță cu flori iar în dreapta o viță de vie boltită, ca în curțile dobrogene, de unde era părintele de loc. Era aici un colț de Românie, pentru noi cei departe de casă și ne duceam cu drag la ea căci ne încântau, vara, ca acasă, floarea soarelui și regina nopții iar toamna gustam din strugurii viței de vie. Părintele avea grijă și de grădină și chiar făcea curățenie în biserică, atunci când era nevoie. Viața în America este trepidantă și puțini își mai fac timp pentru cele gospodărești din biserică, astfel că avea grijă de ele părintele. Când aveam probleme și încercări ale vieții, ne duceam cu toții la el și i le vărsam tot lui pe cap. Cât de iluzorii trebuie să-i fi părut toate aceste necazuri, unui om care petrecuse un sfert din viață în închisoare!

Dojenea câteodată – unora nu le place să fie dojeniți – și cei muștrați încetau să mai vină la biserică. Ne spunea, la

predică, nouă, tinerilor care ajungeam la prânz la biserică: „La obligațiile pe care le aveți, reușiți să ajungeți la timp dar la biserică nu. La serviciu faceți ore suplimentare Duminică și la biserică nu ajungeți, o dată pe săptămână”. Numai cei care au avut încredere în cuvântul său și care iubesc pe Dumnezeu au rămas cu el. Și n-au fost puțini.

Acum părintele s-a săvârșit din viață. Pe 21 Noiembrie 2006, Dumnezeu l-a suit la ceruri, într-o zi de mare sărbătoare, Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu. Pe 23 Noiembrie ar fi împlinit 81 de ani.

Slujba de înmormântare, din țara lui adoptivă, a avut loc Sâmbătă, 25 Noiembrie, de ziua Sfintei Mucenice Ecaterina, la biserica din Alexandria și a fost impresionantă și emoționantă. Au fost prezenți 14 preoți, adevărat sobor, din toate colțurile țării, chiar și din România, arhiepiscopul și episcopul de la „Vatra”, cântăreți de strană, călugări, studenți la teologie. S-a construit un podium pe care avea să se slujească și care a fost neîncăpător de flori și de coroane. Vremea a fost precum sufletul părintelui. După ce în zilele din urmă plouase fără încetare, Vineri, când trupul părintelui a fost adus, cerul s-a liniștit dintr-o dată iar Sâmbătă, în timpul slujbei, a fost senin și a strălucit soarele. N-am fi avut loc toți cei prezenți, înăuntru, în biserică. Șeram afară cu toții, la ora 11.00, când a început slujba. Pe măsură ce slujba înainta, soarele încălzea pe rând, pe toți: pe noi, cei care venisem să-l petrecem pe ultimul drum, fața obosită și stoarsă de suferință a părintelui și la final, ca un apogeu, pe toți slujitorii de pe podium, care cântau și se rugau înălțător.

Slujba a durat două ore și jumătate și am reușit să stăm cu toții în picioare, pe toată durata ei. În biserică sunt bănci și eram obișnuiți să le folosim, în timpul slujbelor, din pricina oboselii de peste zi. Părintele nu s-a așezat niciodată, în timpul slujbelor; numai noi ne odihneam, obosiți de alergătura și apăsările noastre. Acum eram cu toții în picioare, aducându-i părintelui un ultim omagiu.

În ultimele sale zile printre noi ne-am îmbogățit memoria pioasă cu rezumatul tumultuoasei treceri prin viață a părintelui. Ba binevenit și bineprimit de țara lui dragă, România, ba persecutat și alungat de compatrioți, ba înconjurat de mulți oameni, mai ales tineri, de toate neamurile, reuniți întru Ortodoxie, ba cu totul singur, în celulele calvarului său, ba cutreierând, pe rând, două țări și țărâmurii, America și România, unde a avut și sprijin și adăpost, și bucurii și încercări și împliniri și suferințe...

Dumnezeu să-l odihnească, după truda și răvna pilduitoare, după sufletul, credința și milostivirea lui. Ne veți lipsi, Părinte! Să ne iertați dacă v-am supărat cu ceva, Cucernice Părinte Gheorghe!

Loredana Călin

27 Noiembrie 2006

„Jurnalul Național” din 04 Decembrie 2006

Sufletul românesc și Uniunea Europeană

Atunci când vine vorba despre implicațiile pe care integrarea europeană le va avea asupra spiritualității românești, cele mai multe analize pornesc de la prezumția că spiritualitatea noastră se află în pericol, de unde și tonul îngrijorat al demersului analitic. În mare, apropierea de Vest e văzută ca apropierea neprotejată de spitalul de boli infecțioase, de unde putem să luăm tot felul de boli urâte, care ne vor măcina, dacă nu suntem atenți, atât ființa individuală, cât și cea națională.

Uniunea Europeană este percepută ca un beneficiu pe plan economic și ca un virus pe plan spiritual, dar tonul oficial necesar aderării a făcut ca vocea cealaltă, care exprima temerile spirituale, să se atenueze.

Mă întreb dacă publicul românesc vede, pe lângă efectele socio-economice ale integrării, și pe cele asupra vieții spirituale, sau este indiferent la această problemă?

Cred că publicul nu percepe decât într-un număr mic integrarea europeană ca pe un pericol la adresa spiritualității religioase (permiteți-mi această formulare, care să-i mulțumească și pe aceia care înțeleg spiritualitatea într-un sens mai larg), știut fiind faptul că totalul celor care se declară credincioși este cu mult mai mare decât numărul practicanților unei religii. Tocmai această diferență reprezintă în mare măsură numărul celor îngrijorați de efectele nefaste ale Vestului desacralizat, dar nici măcar toți credincioșii practicanți nu se tem de integrare. Pentru cei mai mulți, însă, posibilele stricăciuni spirituale provocate de Vest sunt ca inexistente sau nu contează, fiindcă subiecții nu sunt deloc interesați de temă. Această indiferență sau această relaxare sunt, în mare, negate de către Biserici, fiecare dintre ele considerând că are credincioși mulți și suficient de robuști în credința lor, așa încât să fie și pregătiți și responsabili față în față cu presupusele amenințări duhovnicești ale Apusului.

Din observațiile personale consider, că există un interes minor față de efectele integrării europene asupra sufletului românului și a celui românesc (insist asupra nuanței). Nu spun că principala cauză a acestui interes firav ar fi în mod necesar indiferența, inconștienta sau altele din seria negativă, câtă vreme unii pot fi atât de întăriți în credința lor, cu argumente sănătoase, încât nu au a se teme. Totuși, în ansamblu, am senzația că lucrurile se cer cercetate, cunoscute, analizate și gestionate corect fiindcă, oricare ar fi efectele ei, integrarea va lăsa

în mod cert urme pe termen lung în sufletul românesc și în sufletele românilor. Or, interesul responsabil ar fi acela ca aceste urme să nu ducă la degradare sau la desacralizare, cumva. O mențiune aparte trebuie făcută cu privire la aceia care, din diverse motive, reprezintă extremele: fie diabolizează fără excepție Occidentul (anumiți lideri de opinie), fie îl idilizează fără limite (cel mai adesea reprezentanți ai grupărilor neoprotestante). Acești oameni trebuie să facă obiectul unei atenții speciale a unei posibile strategii de „aderare spirituală”, câtă vreme influența radicalizată asupra publicului ar putea face mai mult rău decât pericolele reale însele.

Dar care ar putea fi natura întâlnirii dintre spiritualitatea de factură răsăriteană a românilor și cea de factură apuseană a Uniunii? Vorbim predominant despre pericole, așa cum sugerează cei mai mulți autori și duhovnici? E greu de spus, fiindcă lucrurile sunt nuanțate, în funcție de aspectele puse în discuție. Bunăoară, e ușor de observat că occidentalii sunt înfinit mai depărtați de Bisericiile lor decât răsăritenii și că bunăstarea și autosuficiența au generat indiferență religioasă, ateism, libertinaj, imoralitate etc. Dar pe de altă parte, același Vest desacralizat cunoaște mai bine mecanismele protecției sociale și ale carității decât Răsăritul, de exemplu, ceea ce face să ne întrebăm unde se fructifică, în acest caz, credința estică? Astfel întâlnirea celor două culturi trebuie cercetată mult mai atent și nuanțată decât s-a întâmplat până acum, în cazul în care cineva se simte cu adevărat responsabil pentru felul în care generația tânără, de exemplu, se va configura duhovnicește, între morala religioasă și socială răsăriteană și respectiv oportunitățile și morala de tip apusean.

*Scouri ale demersului jurnalistic

Stelian Gomboș, București: Eu încerc o stare de optimism cât se poate de moderat și de realist, datorită faptului că am, pe mai departe, încredere în Providența Divină. Este bine să abordăm lucrurile cu un ton cât se poate de echilibrat. Observ faptul că, statistic vorbind, la 1 ianuarie 2007, Uniunea Europeană primește aproximativ 30 de milioane de ortodocși, ceea ce face din Ortodoxie a treia mare confesiune creștină a Europei Unite, după Catholicism și Protestantism. Conștientizăm totuși faptul că aceste mutații geopolitice nu schimbă, cel puțin pentru moment, aproape nimic din orizontul vest-european, în ceea ce privește nivelul de cunoaștere a tradiției teologice, culturale și istorice a Bisericilor Ortodoxe din România și Bulgaria, alături de cea din Grecia, sau a Ortodoxiei în ansamblul ei. Ignoranța concetățenilor occidentali (au și ei formele lor de ignoranță) în ceea ce ne privește, rămâne similară celei față de propria lor confesiune! Momentul actual este cât se

poate de oportun pentru prezentarea mesajului ortodox la nivel european, mergând noi acolo cu identitatea noastră spiritual-culturală corect definită și asumată.

Pr. Adrian Diaconu: Dacă acceptăm că Dumnezeu, Cel ce toate le orânduiește, a îngăduit ca aceste două țări ortodoxe (România și Bulgaria), cu tradițiile, cultura și spiritualitatea lor să-și regăsească acum locul în marea familie europeană, nu cred că noi, ortodocșii, trebuie să ne temem, ci din contră, să căutăm să înțelegem cauzele și să fructificăm scopul intervenției Sale tainice și providențiale, menită să salveze valorile autentice creștine, de o parte și de alta a Europei. Am convingerea că, prin lucrarea harului Sfântului Duh, rolul spiritualității ortodoxe române în integrarea europeană a țării noastre este unul providențial și nicidecum o piedică, așa cum (poate) le place unora să creadă. Dialogul și cooperarea între Biserici și etnii reprezintă normalitatea vieții creștine. Fie ca Dumnezeu să binecuvinteze poporul român și noua sa familie europeană!

Constantin Oprea (Piatra Neamț): Fiind o țară majoritar ortodoxă, am convingerea că „Ortodoxia este garanția europenității noastre; prin creștinismul poporului român suntem cu adevărat europeni”.

Tudora Luca (Tulcea): Este bine știut că noi, românii, nu facem prozelitism religios. Ne rugăm în legea noastră și-i lăsăm pe toți cei care trăiesc printre noi să se roage în legea lor. Avem multe de arătat și de apărat. Avem o credință apostolică, primită de la înaintași și pe care suntem datori să o transmitem urmașilor, curată, neajustată de ideologii străine. Biserica noastră are datoria să propovăduiască adevărul cu tărie și curaj, așa cum cere momentul. Suntem convinși ca o va face și va lupta ca noi să rămânem cu „candelile aprinse”.

Cristi Tabără

„Lumea credinței” – noiembrie, decembrie 2006

(adaptare Pr. Nicolae Stoleru)

Noua Lege pentru regimul general al Cultelor

Camera Deputaților a adoptat Legea privind libertatea religioasă și regimul general al Cultelor

După Senat, plenul Camerei Deputaților a adoptat, la 13 decembrie 2006, pe articole, Legea privind libertatea religioasă și regimul general al Cultelor din România. Proiectul – considerat o prioritate legislativă pentru integrarea în UE – a fost dezbătut și votat în procedură de urgență. 221 de deputați au votat pentru, un deputat a votat împotriva, și un altul s-a abținut.

Principala modificare adusă formei avizate, de Comisia juridică și de Comisia pentru drepturile omului, a constat în adoptarea amendamentului propus de deputatul Aurel Vainer, președintele Federației Comunităților Evreiești din România, care a solicitat ca înhumarea în rit mozaic și cea în rit musulman să se poată face numai cu acordul Cultului respectiv.

Camera Deputaților a aprobat legea fără să mai aștepte Raportul Comisiei Consultative OSC& pentru libertatea credințelor religioase, referitor la proiectul legislativ criticat de confesiunile creștine neoprotestante Baptistă și Adventistă de Ziua a Șaptea, de Martorii lui Iehova, dar și de Biserica Greco-Catolică.

Legea privind libertatea religioasă și regimul general al Cultelor, aprobată de Parlament, la 13 Decembrie 2006 a fost apoi promulgată de președintele României, Traian Băsescu, la 27 Decembrie 2006.

Libertatea Cultelor Religioase de a fi factori ai păcii sociale – Considerații ale Î.P.S. Mitropolit Daniel privind noua Lege a Cultelor

Î.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, precizează, într-un comunicat, că “acest act normativ are marele merit de a fi, în primul rând, rezultatul consultării cultelor religioase din România, fapt de neconceput în regimul comunist ateu.

Noua orientare care a stat la baza elaborării proiectului Legii cultelor a arătat dorința cultelor religioase din România de a fi nu doar libere și autonome față de stat, ci și de a contribui, prin armonia și cooperarea dintre ele, pe de o parte, și prin parteneriat social cu statul, pe de altă parte, la pacea și progresul societății românești actuale.

În această perspectivă, articolul 13 din noua Lege a cultelor are în vedere atât respectul mutual dintre cultele religioase, cât și respectul oricărui cetățean român față de credința celorlalți. Astfel, libertatea de conștiință și libertatea de expresie nu trebuie să umilească sau să lezeze sentimentul religios al cultelor, mai ales că România este o țară cu un popor eminent religios. Așadar, articolul 13 din lege afirmă un principiu de conduită civilizată, pașnică și tolerantă, pentru a se evita conflicte și tensiuni motivate religios.

Noua Lege a cultelor garantează libertatea de asociere în grupare religioasă, asociație religioasă sau cult religios. O asociație religioasă poate deveni cult cu respectarea unor anumite condiții, prevăzute în articolul 17, alineatul 1, al Legii cultelor: “Calitatea de cult recunoscut de stat se dobândește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, de către asociațiile religioase care, prin activitatea și numărul lor de membri, oferă garanții de durabilitate, stabilitate și interes public”.

Culte religioase care au dorit această precizare în textul legii au avut în vedere faptul că statul român acordă sprijin financiar cultelor religioase nu pentru a le subordona, ci tocmai pentru că recunoaște rolul și contribuția lor la viața societății, după cum se precizează în articolul 7: “Statul român recunoaște cultelor rolul spiritual, educațional, social-caritabil, cultural și de parteneriat social, precum și statutul lor de factori ai păcii sociale. Statul român recunoaște rolul important al Bisericii Ortodoxe Române și al celorlalte Biserici și culte recunoscute în istoria națională a României și în viața societății românești.”

Ca atare, condiția privind cei 12 ani de existență neîntreruptă și cea cu referire la adeziunile unui număr de membri cel puțin egal cu 0,1% din populația României, pe care trebuie să le îndeplinească o asociație religioasă pentru a deveni cult se constituie în dovezi ale interesului public de care se bucură cea asociație și sunt o mărturie a contribuției aduse de ea la dezvoltarea vieții sociale. Aceste condiții, care par restrictive, exprimă, de fapt, tocmai dorința cultelor din România ca recunoașterea de noi culte religioase să nu fie una arbitrară, ci să aibă la bază criterii obiective, verificabile.

S-a arătat de asemenea că fiecare stat, când a elaborat o lege democratică a cultelor, a ținut seama și de tradițiile istorice sau de specificul național al statului respectiv. Din acest punct de vedere, noua Lege a cultelor din România corespunde într-un tot specificului european și standardelor internaționale. Încercarea de a impune cuiva un model unic riscă să devină un “fundamentalism democratic”, care nu ține cont de libertatea statelor democratice și de specificul religios al popoarelor.”

Vera-Maria Neagu – “Viața Cultelor”, nr. 667, 681-682

„Calea de Lumină”

Revistă culturală a comunității române din Montreal
Nr. 151-152, Noiembrie-Decembrie 2006

Cu fiecare număr al revistei CALĂ DE LUMINĂ (La voie de la lumière), a cărei redactare o coordonează, preotul dr. Cezar Vasiliu, de la Misiunea Ortodoxă Română „Sf. Nicolae” din Montréal, se dovedește consecvent în hărnicie și rodnicie. Revista sa comunitară se poate mândri cu o longevitate remarcabilă. Ea ilustrează universul preocupărilor cărturărești ale editorului: marile repere de istorie bisericească a neamului românesc dar și orizontul panortodox. Interesul pentru revistă este marcat între altele și de preocuparea, din ultima vreme, a grupului ei redacțional, pentru o ținută grafică atractivă și agreabilă retinei cititorului.

Numărul pe care îl recenzăm în cele ce urmează are drept editorial eseu intitulat „Valoarea teologică și spirituală a colindelor”, semnat de Pr. Prof. Dr. Cezar Vasiliu. Autorul dezvoltă teza vechimii și continuității colindelor în spațiul spiritual ortodox românesc. În ele descoperim „sensurile adânci ale unei trăiri religioase autentice, bazată pe mărturia nezdruincată a dreptei credințe”.

Colindele sunt deopotrivă „folclor religios” iar sub aspectul măiestriei artistice stau alături de doine, balade, proverbe și zicători.

Din punct de vedere teologic, colindele vorbesc despre păcatul strămoșesc, întruparea Mântuitorului Hristos, marile momente din petrecerea Sa pământească, divinitatea și mesianitatea Sa – pe ansamblu, opera răscumpărătoare – orizontul sfârșitului lumii și viața viitoare. În principal Hristologia și Mariologia Bisericii dreptmăritoare sunt înfățișate în colinde cu cadoare, simplitate și acuratețe.

Autorul aduce de asemenea argumente în ce privește rolul colindelor în apărarea credinței ortodoxe, a legii strămoșești și reliefează ideile lor moral-sociale, ca structură a ethos-ului românesc: pacea, cinstea, bunătatea, dragostea de semenii etc.

Eseul se încheie vibrant, invocându-se sublima stare de spirit pe care o prilejuiesc sărbătorile Nașterii Domnului, prin mesajul colindelor: emoție și bucurie duhovnicească, deoarece inima fiecărui creștin devine iesle și sălaș pentru pruncul dumnezeiesc. Pe lângă ilustrațiile cu versuri de colind, ale afirmațiilor din text, în cuprinsul revistei este inserat un buchet atent selectat din cele mai frumoase și cunoscute creații: colinde și poezie religioasă, dedicate sărbătorii Nașterii Domnului.

Numărul de față al „Căii de lumină” semnalează, la loc de cinste, aniversarea a 20 de ani de la întronizarea ca Patriarh al

României a P.F. Părinte Teoctist – deja nonagenar – și marile împliniri din ultima vreme, în Biserica Ortodoxă Română, de sub patriarhatul său: înființarea a 12 noi eparhii în țară, reactivarea Mitropoliei Basarabiei și înființarea de mitropolii și eparhii în Europa, înființarea sau reactivarea a aproape 400 de mănăstiri, reintegrarea învățământului teologic în învățământul public, predarea Religiei în școală, asistența religioasă în armată, organizarea asistenței sociale etc.

Sub genericul „Preoți cărturari” se publică un documentar (Pr. I. Bolba) asupra unuia din dascălii de mare prestigiu ai învățământului teologic ortodox român, preotul academician Mircea Păcuraru, cu contribuții valoroase în domeniul Istoriei Bisericii Române și deopotrivă „priceput să sădească în inimile studenților săi dragostea de istoria neamului și de Biserică”.

Reține atenția grupajul de știri din lumea ortodoxă, redactat de prezbitera Zoe Vasiliu, cu care revista se raportează, număr de număr, la actualitatea imediată și ecourile ei pentru viața creștină.

Două materiale, unul aparținând Redacției și celălalt semnat de prof. Ancuța Maftei, aduc în atenție două personalități de mare anvergură duhovnicească ale Ortodoxiei românești contemporane: Preotul Gheorghe Calciu (în memoriam) și Ierom. Iustin Pârnu, de la schitul Petru Vodă, din părțile Neamțului.

De remarcat prezentarea și spiciuirea cărții Părintelui Ioan Dură „Mănăstiri sacrificate”, de către prof. Paul Dăncescu, o carte închinată „patimilor Bisericii românești” de-a lungul cruntei perioade comuniste:

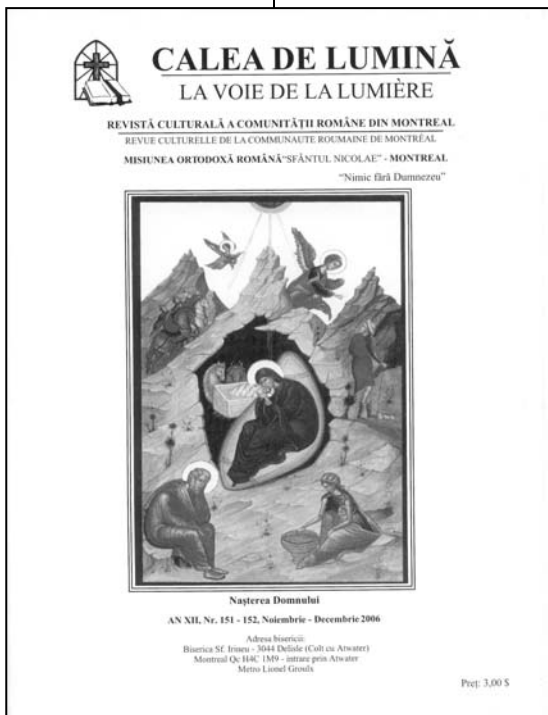
mănăstiri desființate sau dărâmate, teroarea sistematică împotriva vieții monahale, pe ansamblu „o largă și nefastă acțiune de distrugere a culturii românești”. Se însirue numele multor cunoscute mănăstiri, batjocorite și deturnate de la rostul lor, de către tăvălugul persecutor.

În ciclul de „Cateheze”, publicate punctual în revistă, în numărul de față se înfățișează învățătura ortodoxă despre Post.

Sinaxarul românesc este ilustrat cu viața și nevoințele Sf. Nicodim de la Tismana, „reorganizatorul monahismului românesc”, la aniversarea a 600 de ani de la naștere și cu a Sf. Daniil Sihastrul, sfetnic de taină al domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt și egumen al mănăstirii Voroneț, amândoi viețuind în veacul al XV-lea.

„Calea de lumină” este o revistă prestigioasă în presa bisericească și comunitară din Canada. Ea se dovedește cu adevărat „cale spre lumină”, pentru cititorii săi, justificându-și astfel, cu prisosință, denumirea și identitatea.

Pr. Dr. Nicolae Stoleru

CUPRINS

Editorial

Eternul colind românesc 01

Cuvânt arhieresc

Scrisoare Pastorală la Nașterea Domnului 2006 +*Nathaniel ROȘA* 02

Cuvânt la Nașterea lui Hristos +*Teodosie al Tomisului* 04

Hristos "Dumnezeu s-a arătat în trup" +*Ioan-Casian de Vicina* 06

Întru cinstirea Praznicului

Nașterea Mântuitorului, după Sfintele Evanghelii 07

Teologia Icoanei

Icoana Nașterii Domnului +*Vasile al Târgoviștei* 09

Icoana Botezului Domnului +*Vasile al Târgoviștei* 11

Crăciun – credință și tradiții

„Astăzi” s-a născut Hristos – Permanența colindelor +*Casian al Dunării de Jos* 12

Pe urmele Crăciunului – *Răzvan Codrescu* 13

Colinde și Poezie religioasă de Crăciun 15

Universul teologhisirii

Le Psautier, Livre de Prières de l'Église – *Higoumène Placide Deseille* 16

Rugăciunea, dar dumnezeiesc și lucrare a omului – *Pr. Dumitru Stăniloae* 18

Starea pe loc și mergerea înainte în creștinism – *Sf. Teofan Zăvorățul* 19

Cum și de ce să citim Sfânta Scriptură – *Sf. Iustin Popovici* 20

Mari oameni duhovnicești

Cuviosul Părinte Serafim de Sarov 21

România Ortodoxă în actualitate

Prea Fericitul Părinte Teoctist – 20 de ani de patriarhat + *Daniel al Moldovei și Bucovinei* 24

Părintele Calciu s-a mutat la veșnicele locașuri – *Răzvan Codrescu, Loredana Călin* 25

Sufletul românesc și Uniunea Europeană – *Cristi Tabără* 28

Noua Lege pentru regimul general al Cultelor – *Vera-Maria Neagu* 30

Cărți și Reviste

Calea de Lumină – *Pr. Nicolae Stoleru* 31

“I C O N O S T A S”

Revistă de spiritualitate și orizont cultural Fondată - 2006

Editată de:

Biserica Ortodoxă Română "Înălțarea Domnului"

Montréal - Qc.

Révue de spiritualité et horizon culturel Fondée - 2006

Editée par:

Église Orthodoxe Roumaine de L'Ascension du Seigneur

Montréal - Qc.

Redacția și corespondența

Office Paroissial - 1581, rue Barré, Montréal - St. Laurent, Québec, H4L - 4N5

Tel/Fax - (514) 748 6730

E-mail - stolnician2004@yahoo.com

Web site - www.inaltarea-domnului-montreal.com

Grupul Redacțional

Daniela Bochiș - Preot Nicolae Stoleru - Daniel Bochiș

Computer - Tehnoredactare - Infografie

Daniel Bochiș - Raluca Stoleru - Daniela Bochiș

* **Punctele de vedere exprimate în articole sunt în răspunderea autorilor ***

ÎN IORDAN BOTEZÂNDU-TE TU DOAMNE,
ÎNCHINAREA TREIMII S-A ARĂTAT

An Nou, 2007

*cu sănătate, spor în toate și purtare
de grijă de la Dumnezeu !*